

جمهوری اسلامی ایران
وزارت صنعت، معدن و تجارت

بررسی روند

تجارت خارجی ایران

با ۱۵ کشور همسایه

در یک دهه گذشته

سازمان توسعه تجارت ایران

معاونت توسعه صادرات

تهیه شده در دفتر خدمات بازرگانی

مهر ماه ۱۳۹۵

نقشه جغرافیایی ایران و ۱۵ کشور همسایه آبی - خاکی

بررسی اجمالی روند تجارت ایران با کشورهای همسایه در یک دهه گذشته

پس از توفیق در مذاکرات هسته‌ای و گشایش فصل جدید تعاملات سیاسی-اقتصادی با کشورهای جهان، شناسایی فرصت‌ها و بهره‌برداری به موقع از آنها در دستور کار کلیه بخش‌های دولتی به ویژه سازمان توسعه تجارت قرار گرفت. بدیهی است که در این راستا نگاه علمی و کارشناسانه این سازمان، جهت ارائه تصویر روشنی از وضعیت تجارت ایران با جهان به ویژه با شرکای تجاری، در سیاست‌گذاری و تصمیم‌سازی‌های دولت کارگشا خواهد بود. لذا در گزارش پیش رو روند تجارت بین ایران و ۱۵ کشور همسایه (با مرز مشترک خاکی و آبی) در یک دهه گذشته مورد بررسی قرار گرفته است. گزارش حاضر در قالب تصویر کلی از روند تجارت با هر کدام از ۱۵ کشور همسایه، میزان ثبات و پایداری جریان صادرات و واردات کشورمان با این کشورها با توجه به تحولات سیاسی، منطقه‌ای و بین‌المللی (در این بازه زمانی)، نظیر اعمال تحریم‌های بین‌المللی علیه ایران در یک دهه گذشته را به نمایش می‌گذارد.

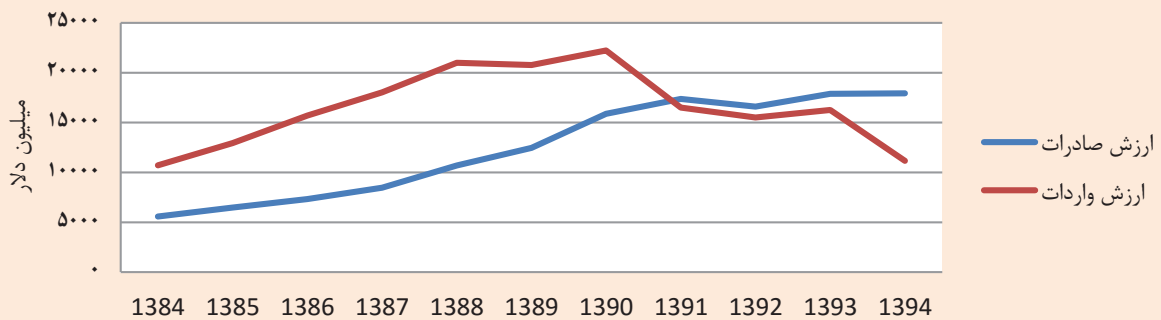
علاوه بر این تغییر و تحول ساختار کلی سبد کالای صادراتی و همچنین تراز تجاری و جهت‌گیری آن را نشان می‌دهد به عبارت دیگر گزارش حاضر به دنبال پاسخ به این سوال است که آیا در گذر زمان ترکیب کالای صادرات ایران به سمت مصنوعات با ارزش افزوده و فناوری بالا سوق پیدا کرده یا خیر، همچنین جهت تغییرات صادرات و واردات به سمت افزایش تعاملات تجاری با این کشورها است یا محدود شدن آن.

بررسی روند تجارت ایران با ۱۵ کشور همسایه نشانگر روند صعودی صادرات کشورمان در کل دوره ده ساله گذشته بجز سال ۱۳۹۲ می‌باشد بطوری که ارزش صادرات کشورمان به ۱۵ کشور همسایه از رقم ۵,۵ میلیارد دلار در سال ۱۳۸۴ به حدود ۱۸ میلیارد دلار در سال ۱۳۹۴ ارتقاء یافته است. در حالی که تا سال ۱۳۹۰ تراز تجاری کشورمان در تجارت با همسایگان منفی بوده اما از این سال به بعد تداوم رشد صادرات توأم با کاهش مداوم واردات از این کشورها منجر به مثبت شدن تراز تجاری شده است. تراز تجاری کشورمان در تجارت با همسایگان در بالاترین سطح خود در ده سال گذشته به عدد ۶,۸ میلیارد دلار بالغ گشته است.

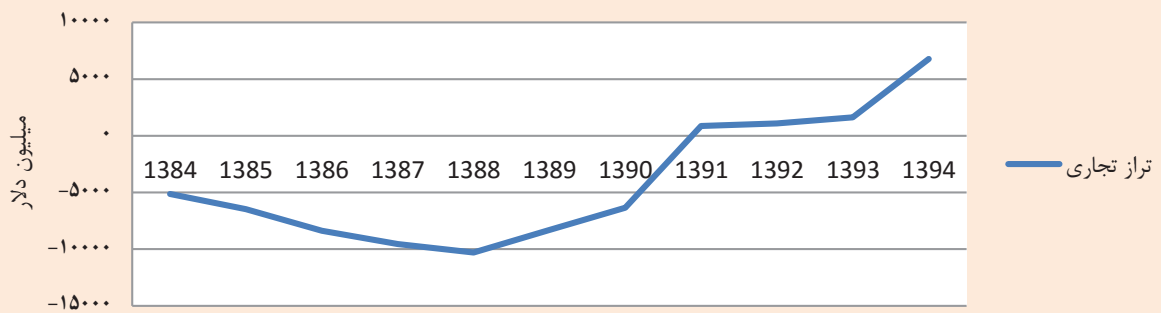
وضعیت تجارت ایران و ۱۵ کشور همسایه طی سال های ۹۴-۱۳۸۴

سال	ارزش صادرات (میلیون دلار)	ارزش واردات (میلیون دلار)	تراز تجاری (میلیون دلار)
۱۳۸۴	۵۵۷۹	۱۰۷۰۸	-۵۱۲۹
۱۳۸۵	۶۴۷۱	۱۲۹۴۹	-۶۴۷۸
۱۳۸۶	۷۳۲۷	۱۵۷۰۶	-۸۳۷۹
۱۳۸۷	۸۴۷۴	۱۸۰۲۶	-۹۵۵۲
۱۳۸۸	۱۰۶۹۶	۲۰۹۹۲	-۱۰۲۹۶
۱۳۸۹	۱۲۴۶۶	۲۰۷۷۰	-۸۳۰۴
۱۳۹۰	۱۵۸۷۹	۲۲۲۲۸	-۶۳۴۹
۱۳۹۱	۱۷۳۷۲	۱۶۵۰۴	۸۶۸
۱۳۹۲	۱۶۶۰۵	۱۵۵۱۱	۱۰۹۴
۱۳۹۳	۱۷۸۸۵	۱۶۲۶۰	۱۶۲۵
۱۳۹۴	۱۷۹۳۸	۱۱۱۵۸	۶۷۸۰

وضعیت تجارت ایران و ۱۵ کشور همسایه طی سال های ۹۴-۱۳۸۴

تراز تجاری در تجارت ایران با ۱۵ کشور همسایه طی سال های ۹۴-۱۳۸۴

فهرست کشورهای همسایه ایران

(آبی و خاکی)

ردیف	نام کشور همسایه	صفحه
۱	آذربایجان	۶
۲	افغانستان	۹
۳	امارات متحده عربی	۱۳
۴	ارمنستان	۱۷
۵	بحرین	۲۱
۶	پاکستان	۲۵
۷	ترکمنستان	۲۹
۸	ترکیه	۳۳
۹	روسیه	۳۷
۱۰	عراق	۴۱
۱۱	عربستان	۴۵
۱۲	عمان	۴۹
۱۳	قزاقستان	۵۳
۱۴	قطر	۵۷
۱۵	کویت	۶۱
	نتیجه گیری و جمع بندی	۶۵

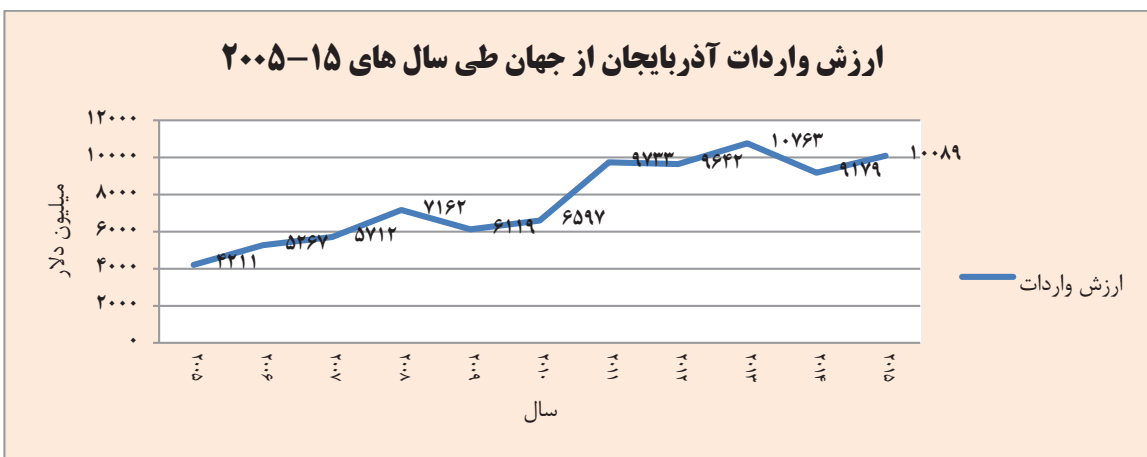
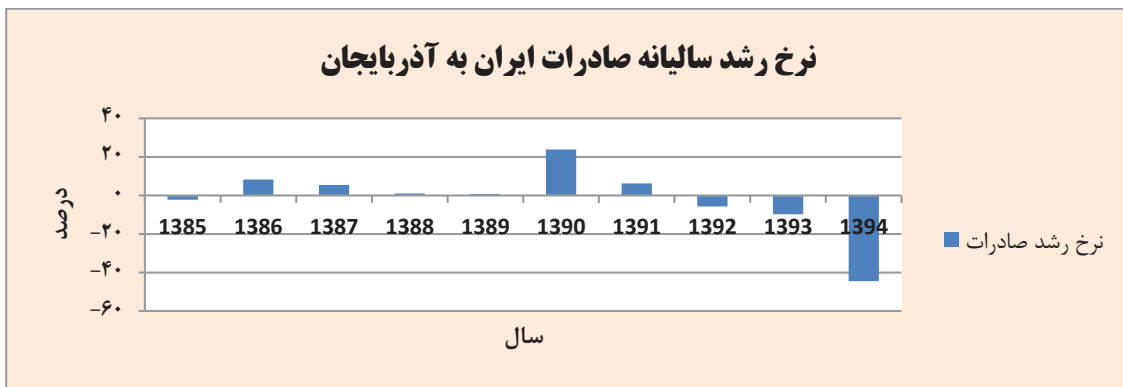
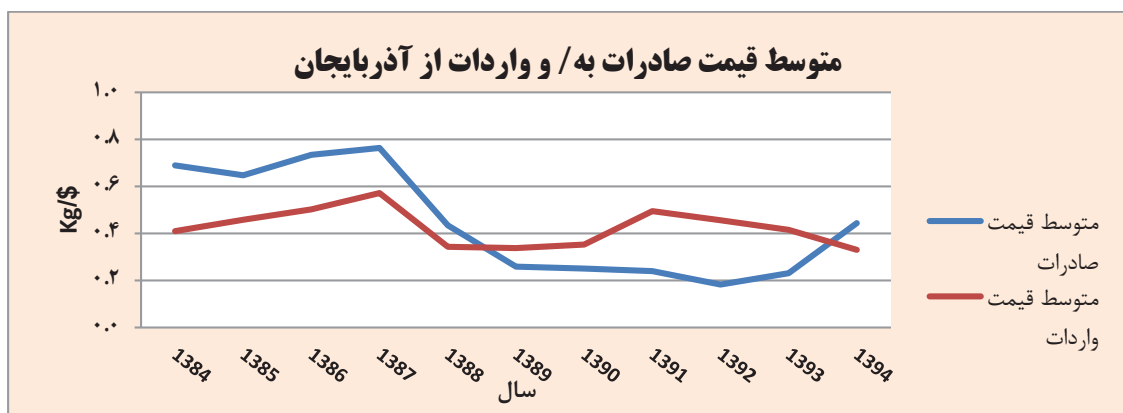
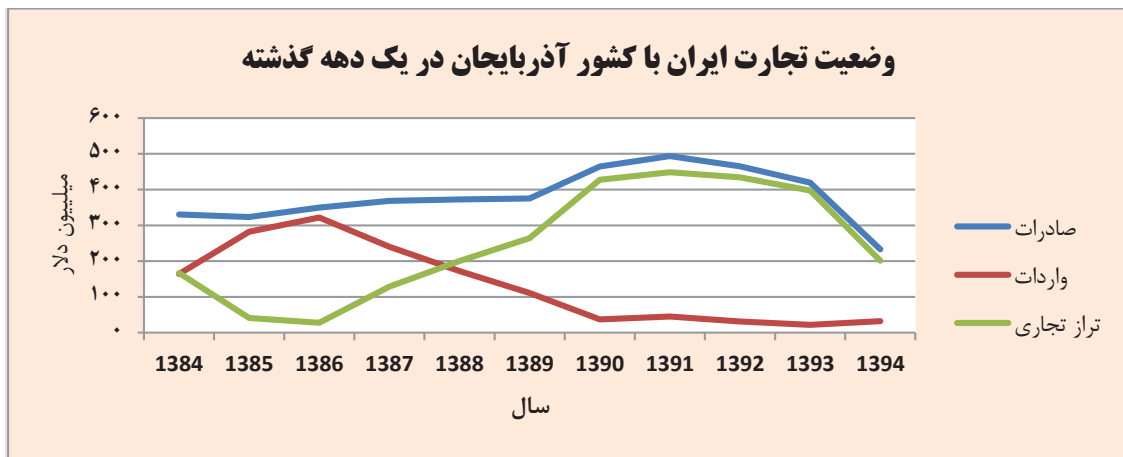
۱. بررسی روند ده ساله تجارت ایران - آذربایجان (بازه زمانی ۹۴-۱۳۸۴)

در ده سال گذشته صادرات کشورمان به کشور آذربایجان همواره بیش از واردات و در نتیجه تراز تجاری به نفع ایران بوده اما با بروز اثرات تحریم در سال های پایانی، شاهد کاهش شدید صادرات هستیم. هرچند واردات در برابر صادرات به این کشور به هیچ وجه قابل قیاس نیست اما مقایسه قیمت متوسط صادرات و واردات گویای ارزش بالای محصولات وارداتی در برابر محصولات صادراتی است. علاوه بر این طی ده سال گذشته علیرغم افزایش صادرات شاهد روند نزولی قیمت متوسط صادرات در نتیجه تغییر ترکیب کالاهای صادراتی از قبیل پوشاک و کفش با ارزش افزوده بالا در سالهای ابتدایی به مواد اولیه ای چون سیمان، سیب زمینی، قیر و ... می باشیم.

بررسی تغییرات ارزش واردات آذربایجان از کل جهان در ۱۰ سال گذشته، نشانگر روند کم نوسان و صعودی تا سال ۲۰۱۳ و سپس کاهش محدود در دو سال آخر می باشد که تا حدی کاهش واردات از ایران را توجیه می کند، هرچند شدت کاهش واردات از ایران، اثر گذاری عوامل غیر اقتصادی بر این امر را محتمل می سازد.

وضعیت تجارت ایران و آذربایجان طی سالهای ۹۴-۱۳۸۴

سال	ارزش صادرات (میلیون دلار)	ارزش واردات (میلیون دلار)	تراز تجاری (میلیون دلار)	متوسط قیمت صادرات (دلار/کیلوگرم)	متوسط قیمت واردات (دلار/کیلوگرم)	رشد (درصد)
۱۳۸۴	۳۳۱	۱۶۴	۱۶۷	۰.۷	۰.۴	-
۱۳۸۵	۳۲۳	۲۸۲	۴۱	۰.۶	۰.۵	-۲
۱۳۸۶	۳۵۰	۳۲۲	۲۸	۰.۷	۰.۵	۸
۱۳۸۷	۳۶۹	۲۴۰	۱۲۹	۰.۸	۰.۶	۵
۱۳۸۸	۳۷۲	۱۷۲	۲۰۰	۰.۴	۰.۳	۱
۱۳۸۹	۳۷۵	۱۱۱	۲۶۴	۰.۳	۰.۳	۱
۱۳۹۰	۴۶۵	۳۷	۴۲۸	۰.۳	۰.۴	۲۴
۱۳۹۱	۴۹۳	۴۵	۴۴۸	۰.۲	۰.۵	۶
۱۳۹۲	۴۶۵	۳۱	۴۳۴	۰.۲	۰.۵	-۶
۱۳۹۳	۴۲۰	۲۲	۳۹۸	۰.۲	۰.۴	-۱۰
۱۳۹۴	۲۳۳	۳۲	۲۰۱	۰.۴	۰.۳	-۴۴

۵ کالای عمده صادراتی ایران به آذربایجان طی سال‌های ۹۳-۱۳۸۴

سال	عمده کالای صادراتی
۱۳۸۴	پیراهن یقه اسکی ، پولوور، پیراهن بلوز بلوز شمیز، روده و شکمبه حیوانات، کفش
۱۳۸۵	روده و شکمبه حیوانات ، پیراهن یقه اسکی، پولوور، سیب زمینی تازه یا سرد کرده، کفش
۱۳۸۶	پیراهن یقه اسکی، پولوور، روده و شکمبه حیوانات ، سایر مصنوعات از مواد پلاستیکی، لوله و شیلنگ های سخت پلاستیکی
۱۳۸۷	پیراهن یقه اسکی، پولوور، سایر مصنوعات از مواد پلاستیکی، سیب زمینی تازه یا سرد کرده، روده و شکمبه حیوانات
۱۳۸۸	سیب زمینی تازه یا سرد کرده، سیمان سفید پرتلند، سیمان کلینکر، پیراهن یقه اسکی ، پولوور
۱۳۸۹	سیب زمینی تازه یا سرد کرده، سیمان کلینکر، سیمان سفید پرتلند ، گندم سخت به غیر از گندم دامی، روده و شکمبه حیوانات
۱۳۹۰	سیمان کلینکر، سیب زمینی تازه یا سرد کرده، سیمان سفید پرتلند ، اسکلت و قطعات اسکلت، نباتات زنده
۱۳۹۱	سیب زمینی تازه یا سرد کرده، سیمان کلینکر، سیمان سفید پرتلند ، بوتان، ایزوپرن
۱۳۹۲	سیمان سفید پرتلند ، سیمان کلینکر، سیب زمینی تازه یا سرد کرده ، بوتان، محصولات آهنی حاصل از احیاء مستقیم
۱۳۹۳	سیمان سفید پرتلند ، سیمان کلینکر، سیب زمینی تازه یا سرد کرده، بوتان، قیر نفت

۲. بررسی روند ده ساله تجارت ایران - افغانستان (بازه زمانی ۹۴-۱۳۸۴)

جریان تجارت با افغانستان در سال‌های گذشته کاملاً یک طرفه و به نفع ایران بوده است. صادرات ایران به این کشور از ۵۰۰ میلیون دلار در سال ۱۳۸۴ به حدود ۳ میلیارد دلار در بالاترین حد خود در سال ۱۳۹۱ رسید و پس از آن متأثر از شرایط تحریم کاهش ۵۰۰ میلیون دلاری را تجربه نمود اما مجدداً از سال ۱۳۹۴ تغییر جهت داده و مسیر رشد مثبت را در پیش گرفت.

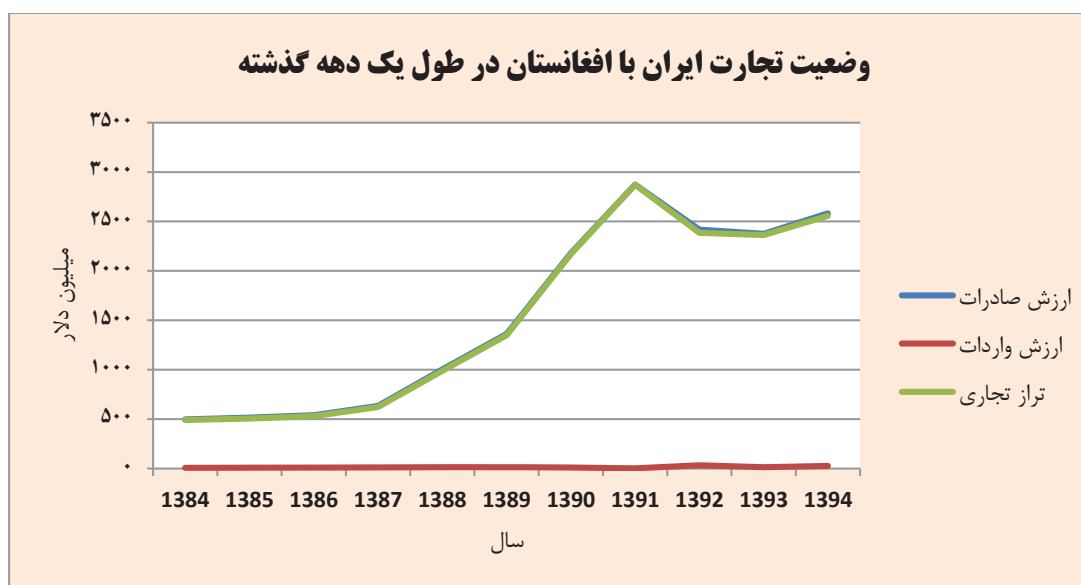
از نکات قابل توجه می‌توان پیشی گرفتن متوسط قیمت واردات از صادرات از سال ۱۳۹۲ را ذکر نمود که مهمترین عامل در این رابطه را علاوه بر تغییر ترکیب صادراتی به سمت محصولات ارزانتر، می‌توان کاهش شدید ارزش ریال در برابر دلار و در نتیجه عرضه ارزانتر صادرات دانست. در میان ۵ قلم عمده صادراتی ایران به افغانستان، اقلام صادراتی «داروها، کفپوش‌ها، دترجنت (قالبی) پودر...، پوشاک و شیرینی جات» تا سال ۹۰ عمده‌ترین عناوین صادراتی را شکل می‌دهند. بعد از سال ۹۰ این اقلام بیشتر به سمت مواد شیمیایی و فلزی سوق یافته چنانکه اقلام عمده شامل «حلال‌ها و رقیق‌کننده‌ها، سایر هیدروکربورهای حلقوی، نفت یا روغن‌های معدنی قیری، میله‌های آهنی یا فولادی» شده‌اند.

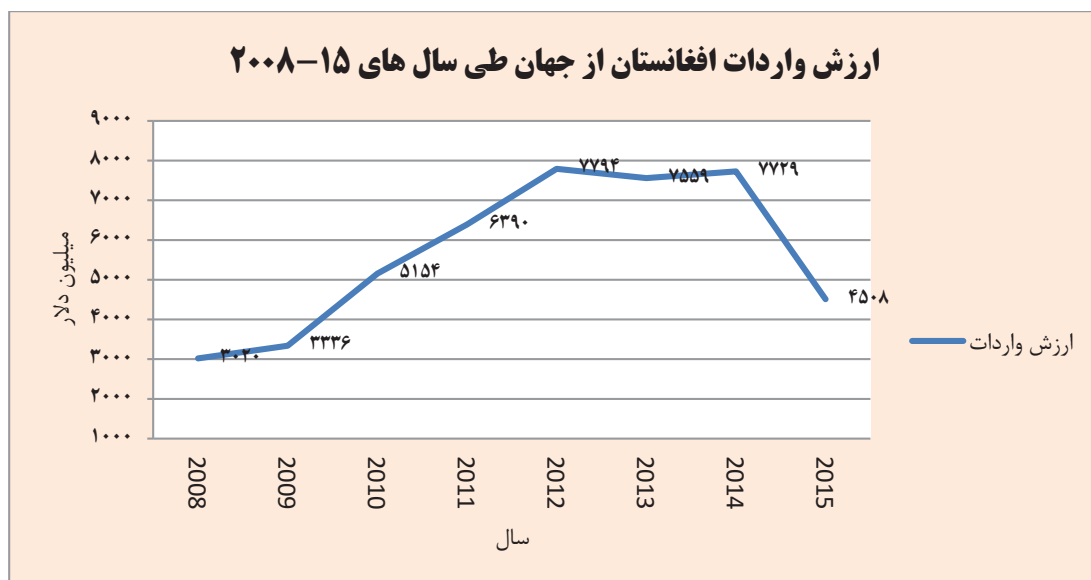
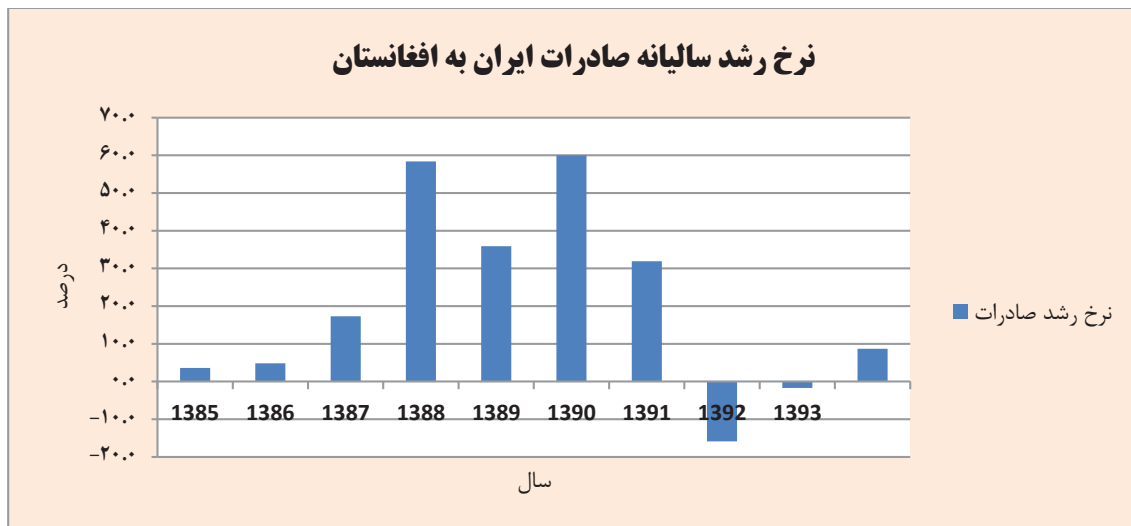
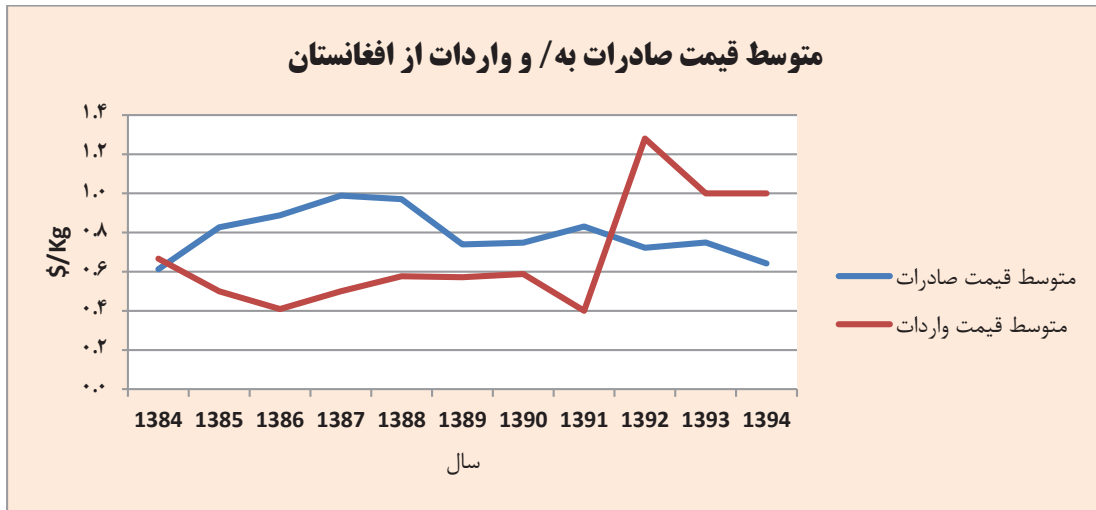
علیرغم کاهش واردات افغانستان از کل جهان در سال ۲۰۱۵ میلادی که بیش از ۹ ماه از سال ۱۳۹۴ شمسی را شامل می‌شود، واردات این کشور از ایران در سال ۹۴ نتنها کاهش نیافته بلکه روندی صعودی نیز داشته است که نشانگر عمق روابط تجاری و آسیب‌ناپذیری آن از عوامل خارجی است.

وضعیت تجارت ایران و افغانستان طی سال‌های ۹۴-۱۳۸۴

سال	ارزش صادرات (میلیون دلار)	ارزش واردات (میلیون دلار)	تراز تجاری (میلیون دلار)	متوسط قیمت صادرات (دلار/کیلوگرم)	متوسط قیمت واردات (دلار/کیلوگرم)	رشد (درصد)
۱۳۸۴	۴۹۷	۶	۴۹۱	۰.۶	۰.۷	-
۱۳۸۵	۵۱۵	۹	۵۰۶	۰.۸	۰.۵	۳.۶
۱۳۸۶	۵۳۹	۹	۵۳۰	۰.۹	۰.۴	۴.۸
۱۳۸۷	۶۳۳	۱۱	۶۲۲	۱.۰	۰.۵	۱۷.۳
۱۳۸۸	۱۰۰۲	۱۵	۹۸۷	۱.۰	۰.۶	۵۸.۴
۱۳۸۹	۱۳۶۲	۱۲	۱۳۵۰	۰.۷	۰.۶	۳۵.۹
۱۳۹۰	۲۱۷۹	۱۰	۲۱۶۹	۰.۷	۰.۶	۶۰.۰
۱۳۹۱	۲۸۷۴	۲	۲۸۷۲	۰.۸	۰.۴	۳۱.۹
۱۳۹۲	۲۴۱۷	۳۲	۲۳۸۵	۰.۷	۱.۳	-۱۵.۹
۱۳۹۳	۲۳۷۶	۱۳	۲۳۶۳	۰.۷	۱.۰	-۱.۷
۱۳۹۴	۲۵۸۲	۲۶	۲۵۵۶	۰.۶	۱.۰	۸.۷

وضعیت تجارت ایران با افغانستان در طول یک دهه گذشته

۵ کالای عمده صادراتی ایران به افغانستان طی سال‌های ۹۳-۱۳۸۴	
عمده کالای صادراتی	سال
کف پوش، داروهای خرده فروشی، دترجنت (قالبی) پودر، نباتات زنده، بیسکویت	۱۳۸۴
کف پوش، داروهای خرده فروشی، دترجنت (قالبی) پودر، شیرینی، بیسکویت	۱۳۸۵
کف پوش، داروهای خرده فروشی، دترجنت (قالبی) پودر، شیرینی، روغن نخل	۱۳۸۶
کف پوش، داروهای خرده فروشی، دترجنت (قالبی) پودر، شیرینی، روغن نخل	۱۳۸۷
کف پوش، روغنهای سبک و فرآورده هابجزبنزین، داروهای خرده فروشی، دترجنت (قالبی) پودر، شیرینی	۱۳۸۸
کف پوش، روغنهای سبک و فرآورده هابجزبنزین، سیمان سفید پرتلند، داروهای خرده فروشی، بنزین	۱۳۸۹
کف پوش، حلال‌ها، میله های آهنی، سیمان سفید پرتلند، روغنهای سبک و فرآورده هابجزبنزین	۱۳۹۰
حلال‌ها، گازهای نفتی، کف پوش، میله های آهنی، سیمان سفید پرتلند	۱۳۹۱
حلال‌ها، سایر هیدروکربورهای ...، کف پوش، میله های آهنی، سایر گازهای نفتی	۱۳۹۲
حلال‌ها، سایر هیدروکربورهای ...، میله های آهنی، شیرینی	۱۳۹۳

۳. بررسی روند ده ساله تجارت ایران - امارات متحده عربی (بازه زمانی ۹۴-۱۳۸۴)

در ده سال گذشته تراز تجاری ایران با امارات همواره منفی بوده اما با کاهش شدید واردات یکبار در سال ۱۳۹۱ و بار دیگر در سال ۱۳۹۴ و رشد مثبت اما بطئی صادراتمان به این کشور تراز تجاری در حال نزدیک شدن به صفر می باشد.

در مقایسه متوسط قیمت صادرات و واردات نیز همواره شاهد فزونی دوبرابری و یا بیشتر متوسط قیمت واردات نسبت به صادرات می باشیم.

با مقایسه آمار ۵ قلم عمده صادراتی در ۱۰ سال اخیر ملاحظه می شود بیشترین صادرات و بیشترین تعداد حضور در لیست پنجگانه در کل سال ها، مربوط به اقلام وابسته به قسمت ۲۷ طبقه بندی کالایی (HS) می باشد، که عبارتند از: «گازهای نفتی و سایر هیدروکربورهای گازی...، مخلوط های هیدروکربورهای بودار، قیرنفت، روغن های سبک غیرخام و فرآورده...، سایر روغنهای سبک و فرآورده ها بجز بنزین، گاز طبیعی مایع شده، روغن موتور، نفت یاروغن های معدنی قیری، گریس»، «پسته» نیز تا سال ۸۹ در میان ۵ قلم اصلی قرار داشته است.

در این بین اقلامی هم وجود دارند که طی این دوره زمانی حضور غیرمتوالی داشته اند نظیر: « آلومینیوم غیرمزوج بصورت کار نشده...، زیورآلات یا جواهرآلات و اجزاء آنها از فلزات گرانبها...، کاتود و قطعات کاتود از مس تصفیه شده، پلی اتیلن گرید فیلم...، حلال ها و رقیق کننده ها... و محصولات از آهن یا فولاد غیر ممزوج».

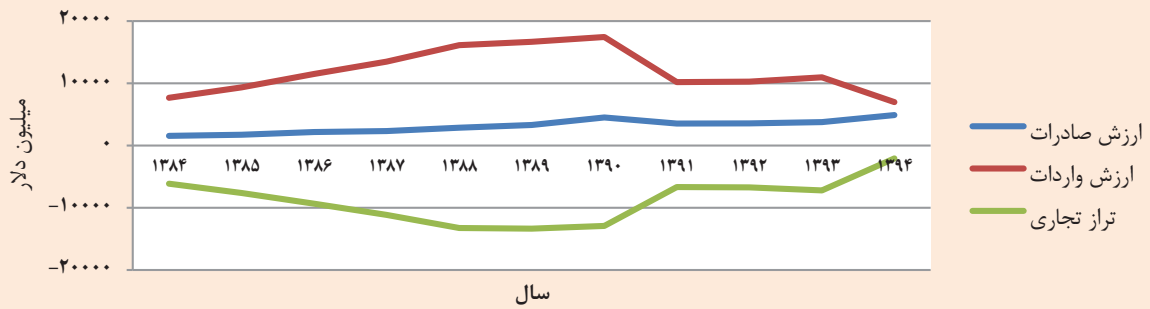
در رابطه با ارزش واردات امارات متحده عربی از جهان، آمار دقیقی در تمام سال های گذشته در تارنمای مرکز تجارت بین الملل (ITC) ارائه نشده است.

اما با توجه به آمار موجود تغییرات ارزش واردات از ایران و با تغییرات ارزش واردات از جهان تقریباً هم راستا بوده و همزمان با کاهش واردات از جهان در سال های پایانی شاهد کاهش واردات از ایران هستیم.

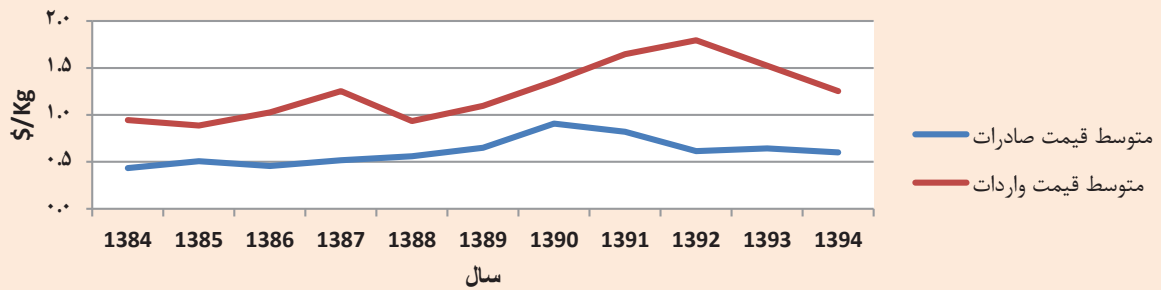
وضعیت تجارت ایران و امارات متحده عربی طی سال‌های ۹۴-۱۳۸۴

سال	ارزش صادرات (میلیون دلار)	ارزش واردات (میلیون دلار)	تراز تجاری (میلیون دلار)	متوسط قیمت صادرات (دلار/کیلوگرم)	متوسط قیمت واردات (دلار/کیلوگرم)	رشد (درصد)
۱۳۸۴	۱۵۴۵	۷۶۷۳	-۶۱۲۸	۰.۴	۰.۹	-
۱۳۸۵	۱۷۲۸	۹۳۴۰	-۷۶۱۳	۰.۵	۰.۹	۱۲
۱۳۸۶	۲۱۶۶	۱۱۵۰۹	-۹۳۴۳	۰.۵	۱.۰	۲۵
۱۳۸۷	۲۳۲۲	۱۳۴۷۱	-۱۱۱۴۸	۰.۵	۱.۳	۷
۱۳۸۸	۲۸۷۵	۱۶۱۲۰	-۱۳۲۴۵	۰.۶	۰.۹	۲۴
۱۳۸۹	۳۲۹۷	۱۶۶۶۴	-۱۳۳۶۶	۰.۷	۱.۱	۱۵
۱۳۹۰	۴۵۱۵	۱۷۴۲۷	-۱۲۹۱۲	۰.۹	۱.۴	۳۷
۱۳۹۱	۳۵۳۲	۱۰۱۹۵	-۶۶۶۳	۰.۸	۱.۶	-۲۲
۱۳۹۲	۳۵۵۹	۱۰۲۷۴	-۶۷۱۴	۰.۶	۱.۸	۱
۱۳۹۳	۳۷۶۷	۱۰۹۷۰	-۷۲۰۳	۰.۶	۱.۵	۶
۱۳۹۴	۴۸۹۴	۶۹۷۶	-۲۰۸۲	۰.۶	۱.۳	۳۰

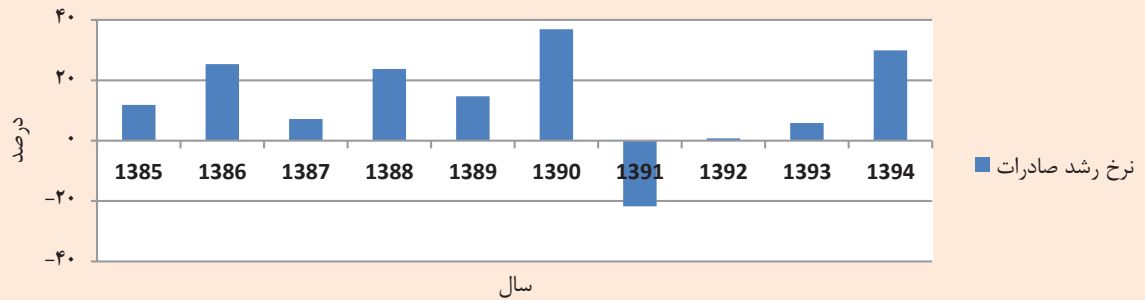
وضعیت تجارت ایران با امارات متحده عربی در طول یک دهه گذشته

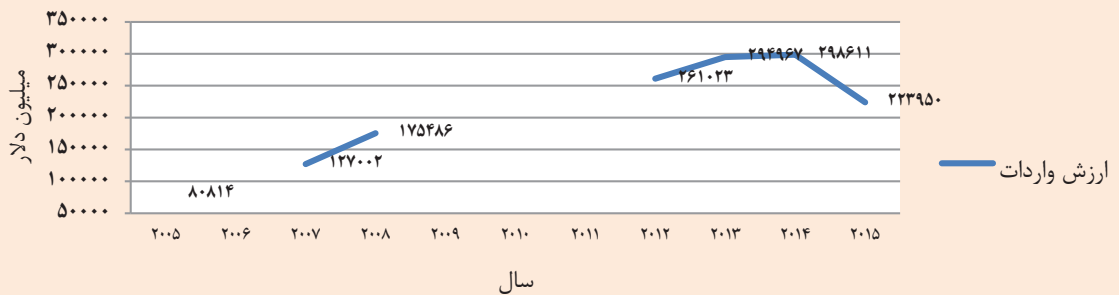
متوسط قیمت صادرات به / و واردات از امارات متحده عربی

نرخ رشد سالیانه صادرات ایران به امارات متحده عربی

ارزش واردات امارات متحده عربی از جهان طی سال های ۱۵-۲۰۰۵

۵ کالای عمده صادراتی ایران به امارات متحده عربی طی سالهای ۹۳-۱۳۸۴	
سال	عمده کالای صادراتی
۱۳۸۴	آلومینیوم غیرممزوج ، مخلوطهای هیدروکربوری، پسته تازه ، روغنهای سبک، زیورآلات یا جواهرآلات
۱۳۸۵	مخلوطهای هیدروکربوری، پسته تازه ، گازهای نفتی، زیورآلات یا جواهرآلات، گاز طبیعی مایع شده
۱۳۸۶	مخلوطهای هیدروکربوری، گاز طبیعی مایع شده ، پسته تازه، روغن موتور، محصولات از آهن یا فولاد
۱۳۸۷	گازهای نفتی، روغن موتور، آلومینیوم غیرممزوج، پسته تازه، حلال ها
۱۳۸۸	گازهای نفتی، پلی اتیلن گرید فیلم ، پسته تازه، زیورآلات یا جواهرآلات، محصولات از آهن یا فولاد
۱۳۸۹	گازهای نفتی و... پلی اتیلن گرید فیلم ، کاتودو قطعات کاتودازمس، قیرنفت
۱۳۹۰	زیورآلات یا جواهرآلات، گازهای نفتی، پلی اتیلن گرید فیلم ، کاتودو قطعات کاتودازمس، قیرنفت
۱۳۹۱	مصنوعات از فلزات گرانبها ، پلی اتیلن گرید فیلم ، کاتودو قطعات کاتودازمس ، قیرنفت، روغن صنعتی
۱۳۹۲	گازهای نفتی، روغن صنعتی، قیرنفت، پلی اتیلن گرید فیلم ، کاتودو قطعات کاتودازمس
۱۳۹۳	پلی اتیلن گرید فیلم، قیرنفت، گازهای نفتی، محصولات از آهن یا فولاد

۴. بررسی روند ده ساله تجارت ایران - ارمنستان (بازه زمانی ۹۴-۱۳۸۴)

بررسی روند تجارت ایران و ارمنستان نشانگر برتری همیشگی صادرات بر و واردات و تراز مثبت تجار برای کشورمان می باشد.

تا سال ۱۳۸۸ متوسط قیمت صادرات از متوسط قیمت واردات بیشتر بوده اما از این سال به بعد روند معکوس شده و همزمان با کاهش تدریجی صادرات ایران به این کشور، قیمت واحد صادرات نیز کاهش یافته است.

نکته جالب توجه در روند تجارت ایران و ارمنستان رشد مثبت ارزش صادرات در سال های فرد و رشد منفی آن در سال های زوج در ده سال گذشته (به استثنای سال ۱۳۸۵) می باشد.

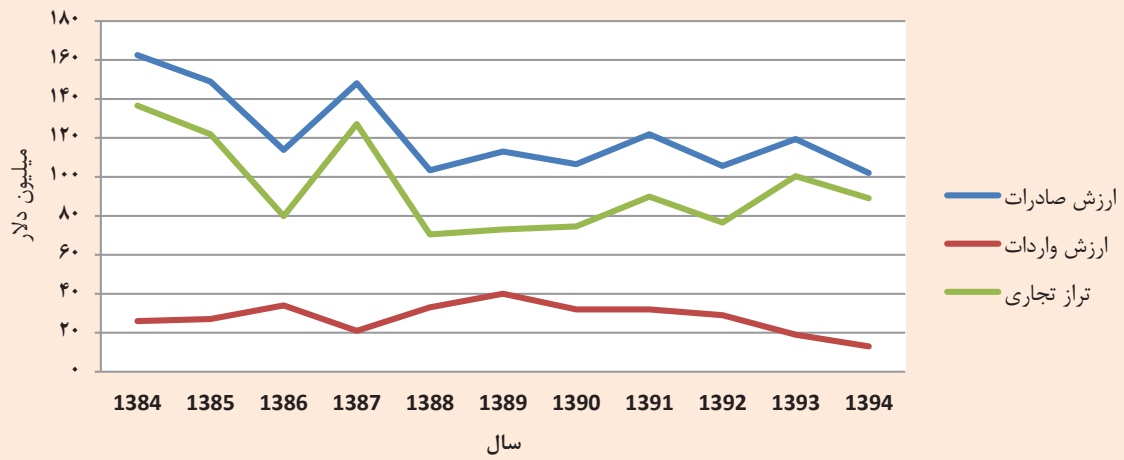
در سال های ابتدایی دوره ده ساله در نظر گرفته شده با وجود اینکه ارمنستان حجم وارداتش از جهان را افزایش می داده صادرات ایران به این کشور روندی نزولی طی می کرده است اما در سال پایانی کاهش واردات از جهان و ایران همزمان شده اند.

در مجموع علیرغم همسایگی و روابط سیاسی خوب دو کشور و عدم تاثیرپذیری قابل توجه صادراتمان به این کشور از تحریم ها و ... حجم تجارت فیما بین در سال های گذشته قابل توجه نبوده است.

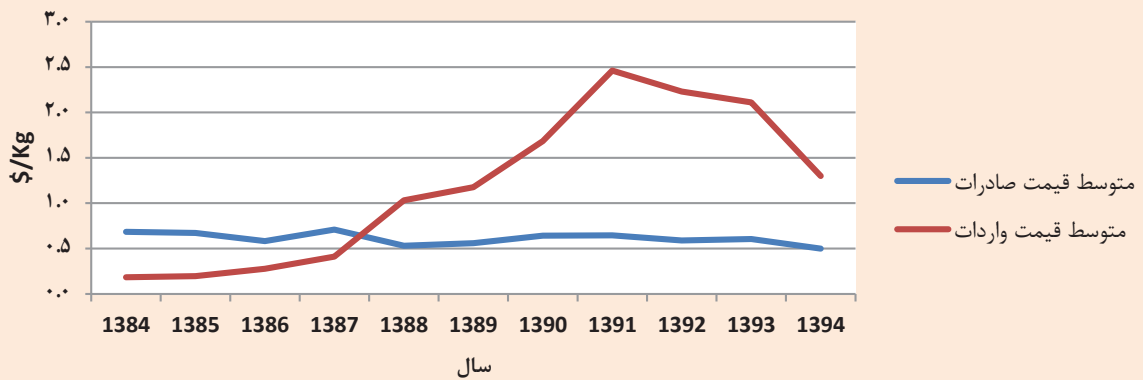

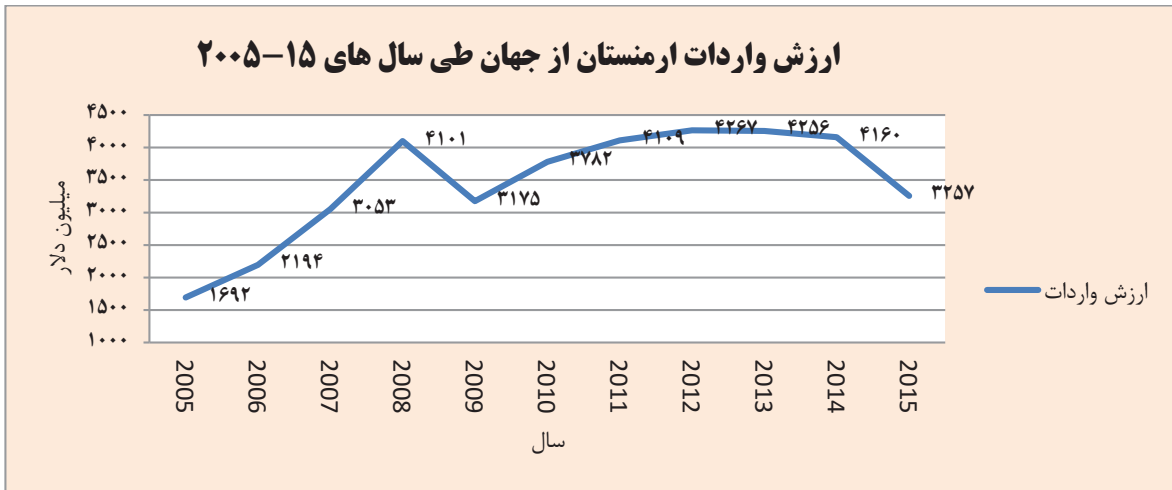
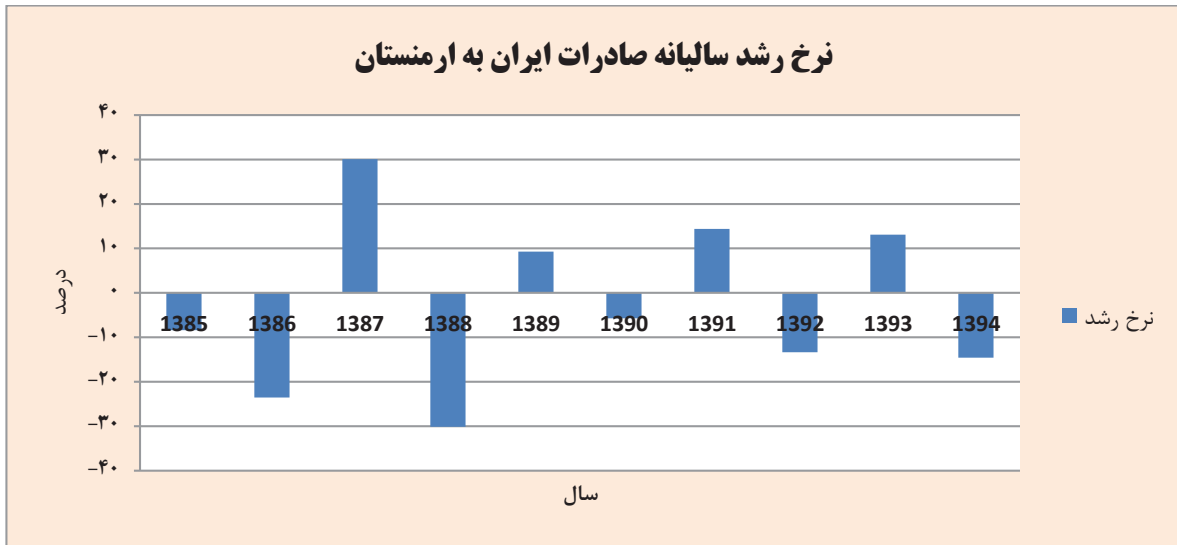
وضعیت تجارت ایران و ارمنستان طی سالهای ۹۴-۱۳۸۴						
سال	ارزش صادرات (میلیون دلار)	ارزش واردات (میلیون دلار)	تراز تجاری (میلیون دلار)	متوسط قیمت صادرات (دلار/کیلوگرم)	متوسط قیمت واردات (دلار/کیلوگرم)	رشد (درصد)
۱۳۸۴	۱۶۳	۲۶	۱۳۷	۰.۷	۰.۲	-
۱۳۸۵	۱۴۹	۲۷	۱۲۲	۰.۷	۰.۲	-۸
۱۳۸۶	۱۱۴	۳۴	۸۰	۰.۶	۰.۳	-۲۴
۱۳۸۷	۱۴۸	۲۱	۱۲۷	۰.۷	۰.۴	۳۰
۱۳۸۸	۱۰۳	۳۳	۷۰	۰.۵	۱.۰	-۳۰
۱۳۸۹	۱۱۳	۴۰	۷۳	۰.۶	۱.۲	۹
۱۳۹۰	۱۰۷	۳۲	۷۵	۰.۶	۱.۷	-۶
۱۳۹۱	۱۲۲	۳۲	۹۰	۰.۶	۲.۵	۱۴
۱۳۹۲	۱۰۶	۲۹	۷۷	۰.۶	۲.۲	-۱۳
۱۳۹۳	۱۱۹	۱۹	۱۰۰	۰.۶	۲.۱	۱۳
۱۳۹۴	۱۰۲	۱۳	۸۹	۰.۵	۱.۳	-۱۵

وضعیت تجارت ایران با کشور ارمنستان در طول یک دهه گذشته

متوسط قیمت صادرات به / و واردات از ارمنستان

۵ کالای عمده صادراتی ایران به ارمنستان طی سال‌های ۹۴-۱۳۸۵	
سال	عمده کالای صادراتی
۱۳۸۵	فرآورده های نفت یاروغن های معدنی قیری، سنگ مولیبدن وکنسانتره های ، لوازم خانه، قیرنفت، لوله برای استفاده در خطوط نفت یا گاز از آهن یا از فولاد
۱۳۸۶	قیرنفت، لوازم خانه ، اکسیدهاو هیدراکسیدهای مولیبدن، فرآورده های نفت یاروغن های معدنی قیری، وسایل نقلیه باموتور پیستونی درونسوز
۱۳۸۷	روغنهای سبک وفرآورده ها بجزبنزین، بنزین، سنگ مولیبدن وکنسانتره های آن ، قیرنفت ، محصولات از آهن یا فولاد غیرمزوج تخت نوردشده.
۱۳۸۸	قیرنفت، روغن سویا، محصولات غیر مذکور تخت نوردشده از آهن یا فولاد غیرمزوج ، نیترات آمونیوم انفجاری، گریس
۱۳۸۹	قیرنفت، گریس، نیترات آمونیوم انفجاری، روغن سویا، اکسیدهاو هیدراکسیدهای مولیبدن
۱۳۹۰	نیترات آمونیوم انفجاری، قیرنفت، گریس، روغن سویا، شیشه فلوت
۱۳۹۱	نیترات آمونیوم انفجاری، قیرنفت، گریس، روغن سویا، شیشه فلوت
۱۳۹۲	قیرنفت، نیترات آمونیوم انفجاری، محصولات از آهن یا فولاد غیر ممزوج تخت نوردشده، جوجه یکروزه تخمگذار، مصنوعات از مواد پلاستیکی
۱۳۹۳	قیرنفت، روغنهای سبک وفرآورده ها بجز بنزین، فرآورده های نفت یاروغن های معدنی قیری، نیترات آمونیوم انفجاری، محصولات از آهن یا فولاد غیر ممزوج تخت نوردشده
۱۳۹۴	فرآورده های نفت یاروغن های معدنی قیری، قیرنفت، حلال ها و رقیق کننده های آلی مرکب، کاشی، روغنهای سبک وفرآورده ها بجز بنزین

۵. بررسی روند ده ساله تجارت ایران - بحرین (بازه زمانی ۹۴-۱۳۸۴)

تجارت میان ایران و بحرین در ده سال گذشته محدود بوده و روندی نزولی داشته اما از سال ۱۳۹۱ به بعد ابتدا با شیبی ملایم و در سال ۱۳۹۴ به شکلی قابل توجه واردات از بحرین افزایش یافته است.

بجز سال های ۸۴ و ۹۱ در تمامی سال ها تراز تجاریمان با این کشور منفی بوده است.

متوسط قیمت صادرات در ده سال گذشته با شیبی ملایم و نوساناتی اندک رو به فزونی بوده ولی متوسط قیمت واردات از سال ۱۳۸۸ با شتاب بالایی افزایش یافته به رکورد ۱۷,۵ دلار در هر کیلوگرم در سال ۱۳۹۱ رسیده است (به دلیل افزایش ناگهانی حضور کالاهای های تک در سبد وارداتی)

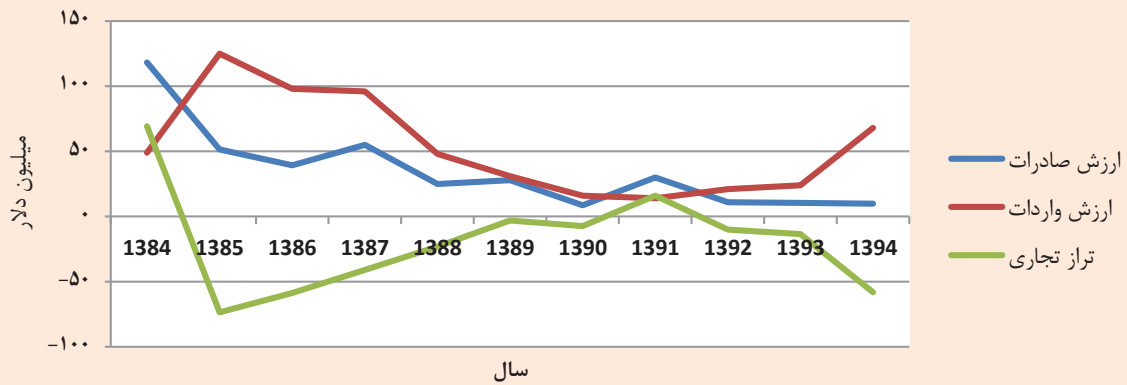
اما در سال ۱۳۹۲ شاهد سقوط آزاد این شاخص تا نزدیکی های صفر می باشیم.

با وجود رشد مثبت واردات بحرین از جهان در سال های گذشته (به استثنای سال آخر) بعد از سال ۱۳۹۱ و همزمان با تشدید تحریم ها واردات این کشور از ایران به شدت کاهش یافته و در سطحی بسیار پائین باقی مانده است.

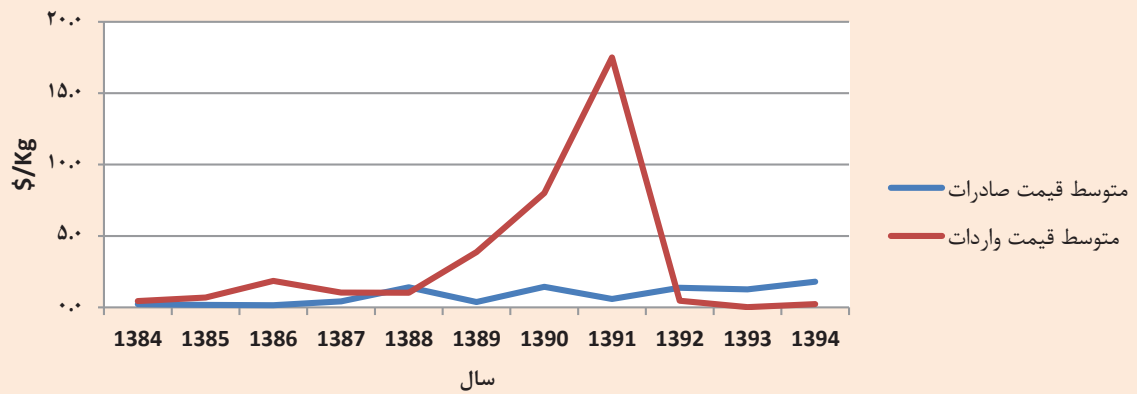
وضعیت تجارت ایران و بحرین طی سالهای ۹۴-۱۳۸۴

سال	ارزش صادرات (میلیون دلار)	ارزش واردات (میلیون دلار)	تراز تجاری (میلیون دلار)	متوسط قیمت صادرات (دلار/کیلوگرم)	متوسط قیمت واردات (دلار/کیلوگرم)	رشد (درصد)
۱۳۸۴	۱۱۸	۴۹	۶۹	۰.۲	۰.۴	-
۱۳۸۵	۵۱	۱۲۵	-۷۴	۰.۲	۰.۷	-۵۶
۱۳۸۶	۳۹	۹۸	-۵۹	۰.۲	۱.۸	-۲۴
۱۳۸۷	۵۵	۹۶	-۴۱	۰.۴	۱.۰	۴۰
۱۳۸۸	۲۵	۴۸	-۲۳	۱.۴	۱.۰	-۵۵
۱۳۸۹	۲۸	۳۱	-۳	۰.۴	۳.۹	۱۲
۱۳۹۰	۹	۱۶	-۷	۱.۴	۸.۰	-۶۹
۱۳۹۱	۳۰	۱۴	۱۶	۰.۶	۱۷.۵	۲۴۹
۱۳۹۲	۱۱	۲۱	-۱۰	۱.۴	۰.۵	-۶۳
۱۳۹۳	۱۰	۲۴	-۱۴	۱.۳	۰.۰	-۵
۱۳۹۴	۱۰	۶۸	-۵۸	۱.۸	۰.۲	-۶

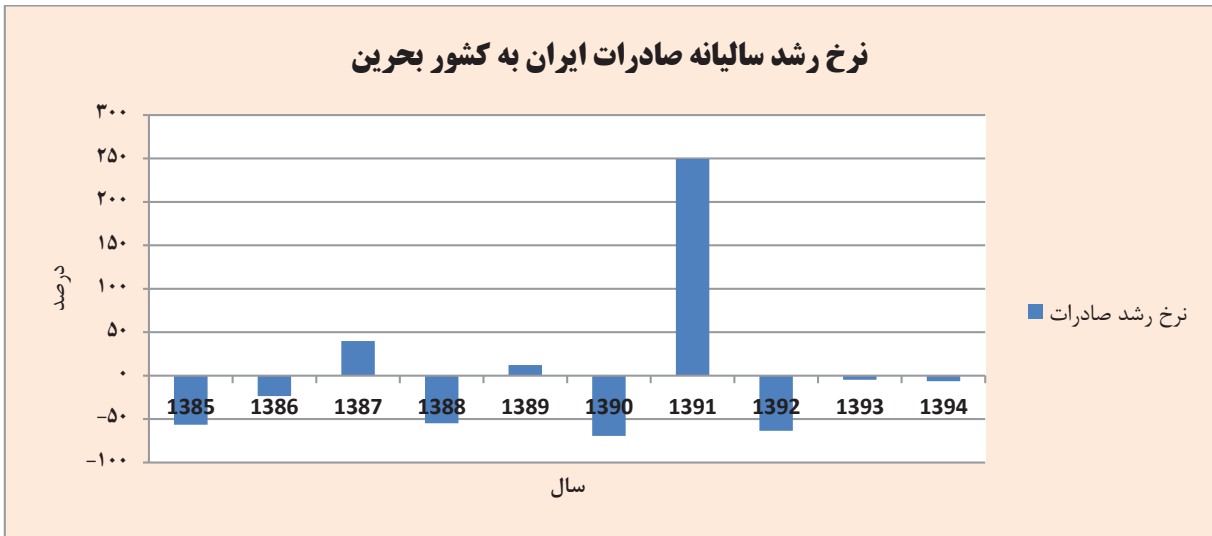
وضعیت تجارت ایران با کشور بحرین در طول یک دهه گذشته

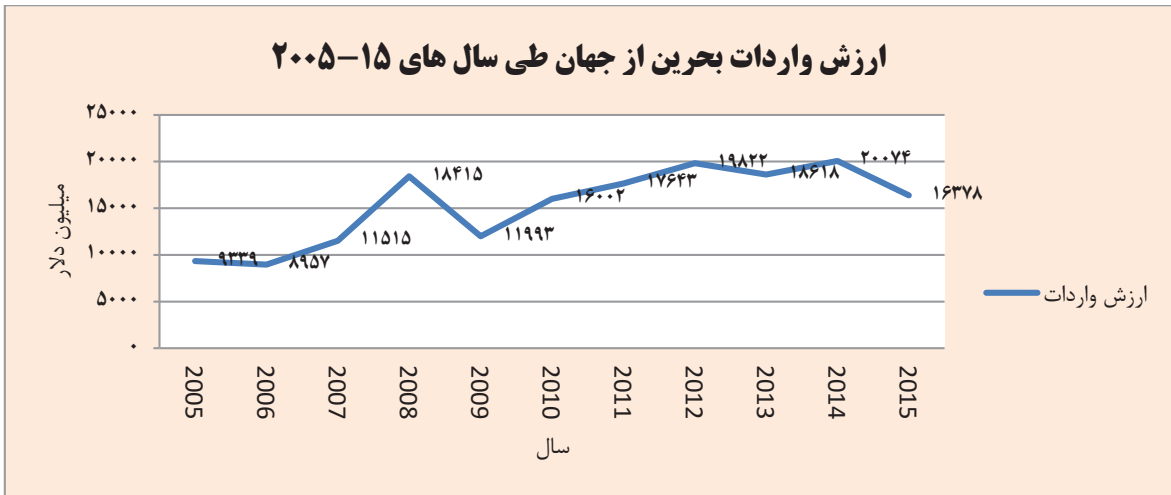
قیمت متوسط صادرات به / و واردات از بحرین

نرخ رشد سالیانه صادرات ایران به کشور بحرین

ارزش واردات بحرین از جهان طی سال های ۱۵-۲۰۰۵

۵ کالای عمده صادراتی ایران به بحرین طی سال‌های ۹۴-۱۳۸۵

سال	عمده کالای صادراتی
۱۳۸۵	مخلوط های هیدروکربورهای بودار ، سنگ آهن بهم فشرده نشده و کنسانتره های ، فرش و سایرکف پوش های نسجی، گازهای نفتی وهیدروکربورهای گازی شکل ،سیب ، تازه
۱۳۸۶	مخلوط های هیدروکربورهای بودار، سنگ آهن بهم فشرده نشده و کنسانتره های آن ،فرش وسایرکف پوش های نسجی، گندم سخت به غیراز گندم دامی، پسته
۱۳۸۷	گازهای نفتی وهیدروکربورهای گازی شکل مایع شده، فرش وسایرکف پوش های نسجی، سنگ آهن بهم فشرده نشده و کنسانتره های آن ، سیب ، تازه، رزینهای استخراجی
۱۳۸۸	فرش وسایرکف پوش های نسجی، رزینهای استخراجی، سیب تازه، کاشی و سرا میک، پسته
۱۳۸۹	فرش وسایرکف پوش های نسجی، سنگ آهن بهم فشرده نشده و کنسانتره های آن، رزینهای استخراجی، سیب ، تازه، هیدرواکسید آلومینیوم
۱۳۹۰	فرش وسایرکف پوش های نسجی، زعفران ، رزینهای استخراجی، شیرینی ، مغز پسته ، کاشی یاسرامیک معرق
۱۳۹۱	محصولات آهنی اسفنجی،سیب ، تازه، محصولات آهنی حاصل از احیاءمستقیم ، گلاب استحصالی از گل محمدی، فرش وسایرکف پوش های نسجی
۱۳۹۲	فرش وسایرکف پوش های نسجی، گلاب استحصالی از گل محمدی، سیب تازه، انواع پسته خندان ، کف پوش
۱۳۹۳	کف پوش ها بجز گبه ، کف پوش های غیرمخملی باف، گلاب استحصالی از گل محمدی، سیب تازه، پسته
۱۳۹۴	سایر کف پوش ها بجز گبه ، گلاب استحصالی از گل محمدی، کف پوش های غیرمخملی باف، فرش وسایرکف پوش های نسجی، سیب تازه

۶. بررسی روند ده ساله تجارت ایران - پاکستان (بازه زمانی ۹۴-۱۳۸۴)

صادرات ایران به پاکستان در ده سال گذشته همواره فراتر از واردات و تراز تجاری با این کشور مثبت بوده است.

بالاترین رشد صادرات به پاکستان در سال ۱۳۹۳ (۴۷ درصد) تحقق یافته و در این سال رکورد ۹۴۰ میلیون دلار صادرات به این کشور ثبت شده اما در سال بعد با کاهش قابل توجه ۳۰۰ میلیون دلاری رقم ارزش صادرات به این کشور مجددا در سطح سال ۱۳۹۲ (۶۴۰ میلیون دلار) تثبیت شد.

در ده سال گذشته قیر نفت، محصولات فولادی و سنگ آهن و مشتقات نفت حضور پر رنگی در سبد کالای صادراتی داشته اند.

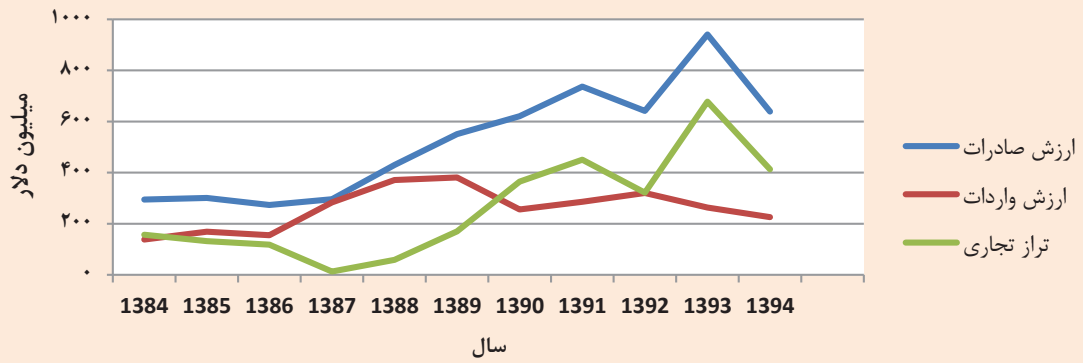
در سال های گذشته پاکستان هم راستا با افزایش واردات از جهان، واردات از ایران را نیز ارتقاء داده و تحریم های وضع شده علیه ایران، چندان تاثیری بر تجارت دو کشور نداشته اند.

کاهش واردات از ایران در سال های پایانی نیز با کاهش واردات این کشور از کل جهان مصادف گشته است.

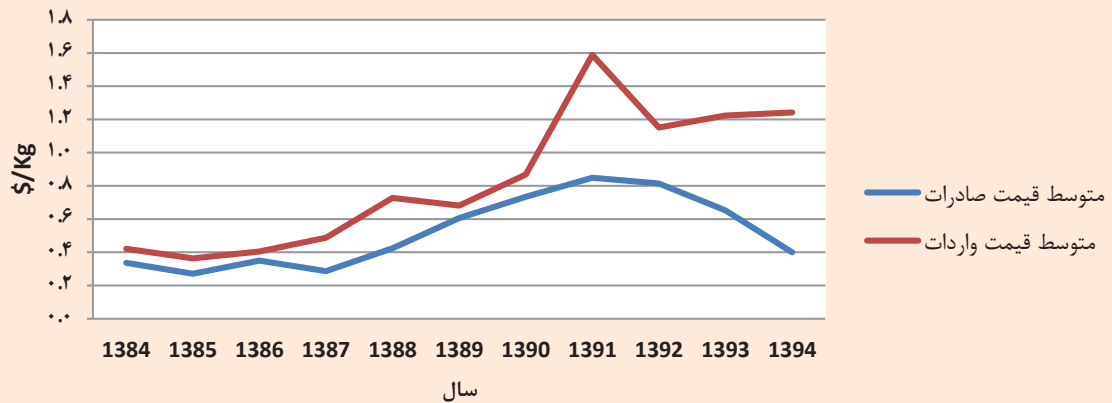
وضعیت تجارت ایران و پاکستان طی سالهای ۹۴-۱۳۸۴

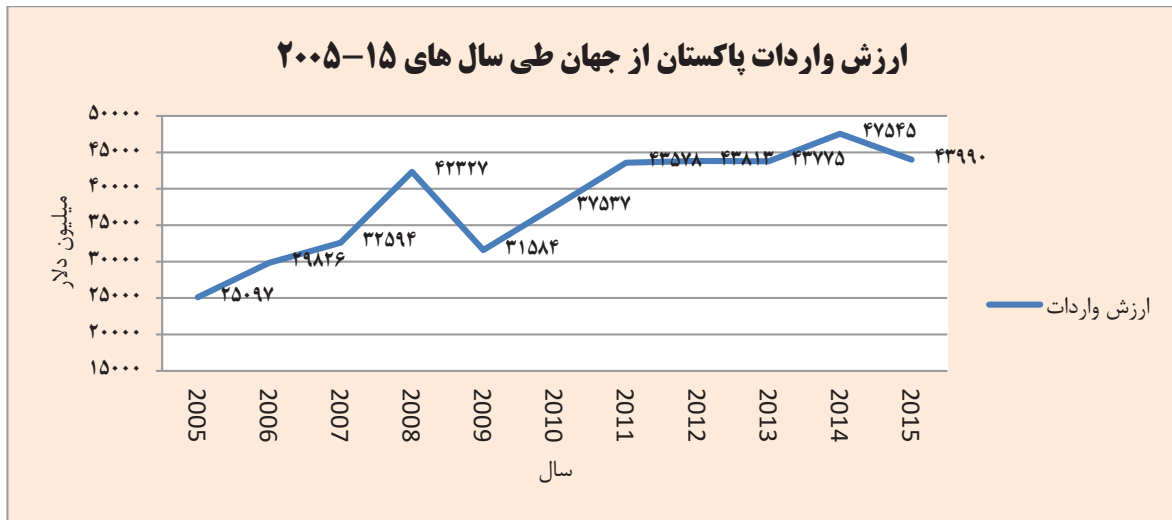
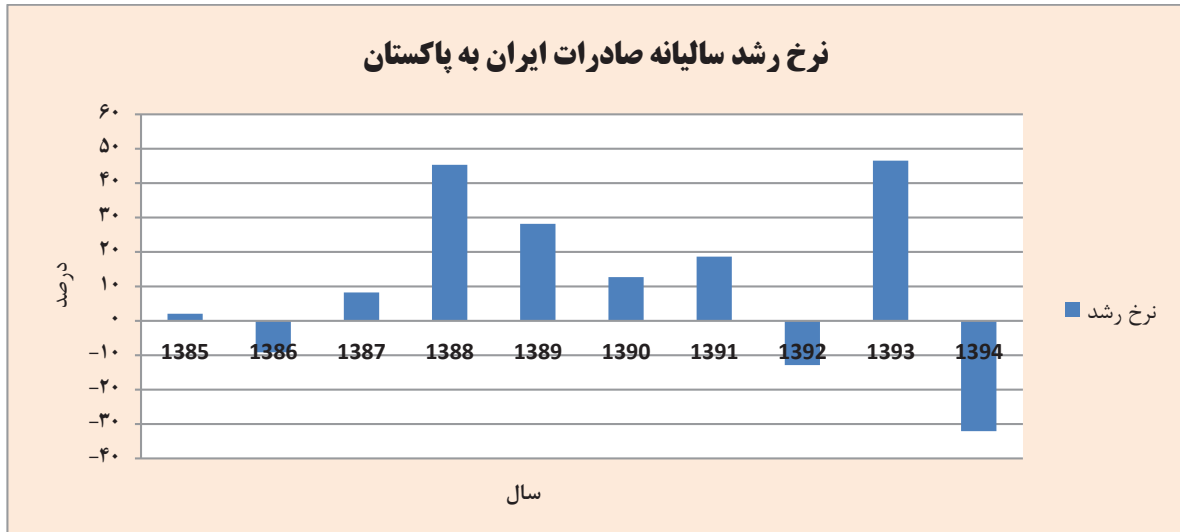
سال	ارزش صادرات (میلیون دلار)	ارزش واردات (میلیون دلار)	تراز تجاری (میلیون دلار)	متوسط قیمت صادرات (دلار/کیلوگرم)	متوسط قیمت واردات (دلار/کیلوگرم)	رشد (درصد)
۱۳۸۴	۲۹۵	۱۳۸	۱۵۷	۰.۳	۰.۴	-
۱۳۸۵	۳۰۱	۱۶۹	۱۳۲	۰.۳	۰.۴	۲
۱۳۸۶	۲۷۳	۱۵۵	۱۱۸	۰.۳	۰.۴	-۹
۱۳۸۷	۲۹۶	۲۸۳	۱۳	۰.۳	۰.۵	۸
۱۳۸۸	۴۳۰	۳۷۱	۵۹	۰.۴	۰.۷	۴۵
۱۳۸۹	۵۵۱	۳۸۱	۱۷۰	۰.۶	۰.۷	۲۸
۱۳۹۰	۶۲۱	۲۵۶	۳۶۵	۰.۷	۰.۹	۱۳
۱۳۹۱	۷۳۶	۲۸۶	۴۵۰	۰.۸	۱.۶	۱۹
۱۳۹۲	۶۴۲	۳۲۰	۳۲۲	۰.۸	۱.۲	-۱۳
۱۳۹۳	۹۴۱	۲۶۳	۶۷۸	۰.۷	۱.۲	۴۷
۱۳۹۴	۶۳۹	۲۲۶	۴۱۳	۰.۴	۱.۲	-۳۲

وضعیت تجارت ایران با کشور پاکستان در طول یک دهه گذشته

متوسط قیمت صادرات به / و واردات از پاکستان

۵ کالای عمده صادراتی ایران به پاکستان طی سال‌های ۹۴-۱۳۸۵

سال	عمده کالای صادراتی
۱۳۸۵	قراضه و ضایعات از فولاد ممزوج ، پارا اکسیلن، پسته، پوست دباغی شده ، محصولات از آهن یا فولاد غیر ممزوج
۱۳۸۶	پارا اکسیلن، پسته ، قراضه و ضایعات از فولاد ممزوج ، ترا نسفور ماتوره‌های دی الکتریک ، محصولات از آهن یا فولاد غیر ممزوج
۱۳۸۷	پارا اکسیلن ، پوست دباغی شده ، سنگ آهن بهم فشرده نشده و کنسانتره های ، پسته ، پلی اتیلن گرید بادی
۱۳۸۸	پارا اکسیلن ، پلی اتیلن گرید فیلم، قیرنفت، سنگ آهن بهم فشرده نشده و کنسانتره های آن ، پوست دباغی شده
۱۳۸۹	قیرنفت، پارا اکسیلن، پلی اتیلن گرید ، پوست دباغی شده ، سنگ آهن بهم فشرده نشده و کنسانتره های آن
۱۳۹۰	قیرنفت، پارا اکسیلن، محصولات تخت نورد شده از آهن یا فولاد غیر ممزوج ، پوست دباغی شده، محصولات از آهن یا فولاد غیر ممزوج
۱۳۹۱	قیرنفت، پلی اتیلن، پوست دباغی شده ، محصولات از آهن یا فولاد غیر ممزوج ، پارا اکسیلن
۱۳۹۲	قیرنفت، پوست خام حیوانات از جنس گوسفندوبره، مصنوعات از مواد پلاستیکی ، روغن ترانسفور ماتور، انواع پسته خندان
۱۳۹۳	سایر گازهای نفتی و هیدروکربورهای گازی شکل ، قیرنفت، پوست خام حیوانات از جنس گوسفندوبره، ترانسفور ماتوره‌های دی الکتریک ، نخود رسمی
۱۳۹۴	قیرنفت، گازهای نفتی و هیدروکربورهای گازی شکل، بوتان مایع شده ، پوست خام حیوانات از جنس گوسفندوبره، پروپان مایع شده

۷. بررسی روند ده ساله تجارت ایران - ترکمنستان (بازه زمانی ۹۴-۱۳۸۴)

صادرات ایران به ترکمنستان تا سال ۱۳۹۳ با نرخ رشدی قابل توجه در حال صعود بوده و از سال ۱۳۸۸ از واردات پیشی گرفته و منجر به مثبت شدن تراز تجاری کشورمان تا به امروز شده است.

بدون در نظر گرفتن افت صادرات در سال ۱۳۹۴، ترکمنستان را می توان جزو کشورهایی محسوب کرد که جریان صادرات ایران به این کشور در یک دهه گذشته از رشدی پایدار برخوردار بوده است. ترکیب سبد کالاهای برتر صادراتی نیز تا حدودی در این سالها ثابت بوده و تحول خاصی را به خود ندیده است.

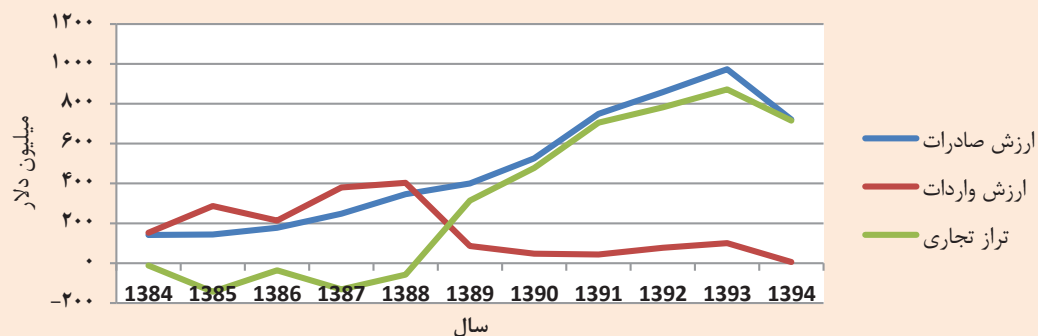
متوسط قیمت صادرات از سال ۱۳۸۶ به بعد دچار افت شده و هرچند در سال ۱۳۹۲ مجددا شاهد افزایش ارزش این شاخص می باشیم اما در مجموع در بیشتر سالها متوسط قیمت واردات بیشتر از متوسط قیمت صادرات بوده است.

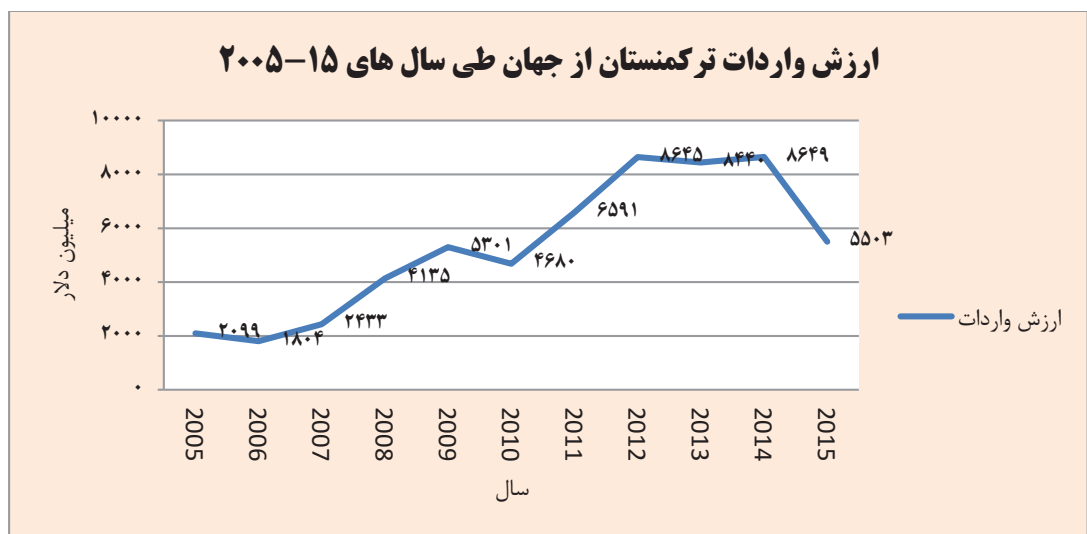
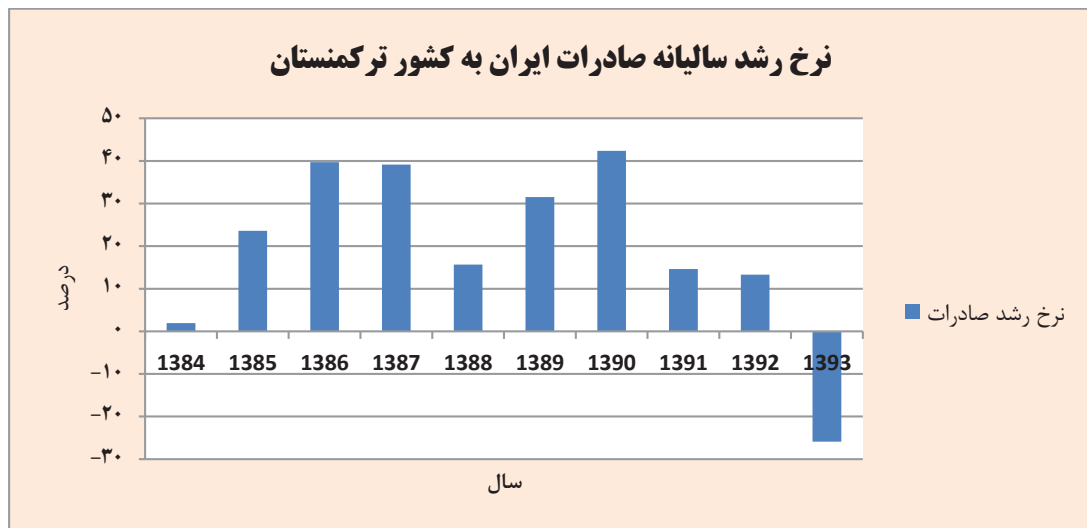
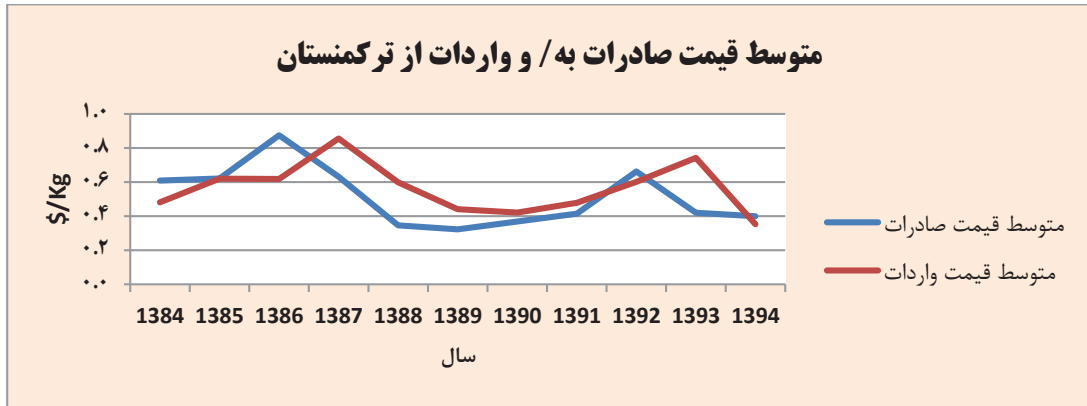
در ده سال گذشته صعود و نزول ارزش سالانه واردات ترکمنستان از جهان و از ایران تقریبا با یکدیگر همزمان بوده و و از یک الگو تبعیت کرده اند. لذا می توان ادعا کرد که تحریم های بین المللی چندان تاثیری بر تجارت دو کشور نداشته و روابط از این نظر کمتر آسیب پذیر می باشد.

وضعیت تجارت ایران و ترکمنستان طی سالهای ۹۴-۱۳۸۴

سال	ارزش صادرات (میلیون دلار)	ارزش واردات (میلیون دلار)	تراز تجاری (میلیون دلار)	متوسط قیمت صادرات (دلار/کیلوگرم)	متوسط قیمت واردات (دلار/کیلوگرم)	رشد (درصد)
۱۳۸۴	۱۴۱	۱۵۳	-۱۲	۰.۶	۰.۵	-
۱۳۸۵	۱۴۴	۲۸۷	-۱۴۳	۰.۶	۰.۶	۲
۱۳۸۶	۱۷۸	۲۱۴	-۳۶	۰.۹	۰.۶	۲۴
۱۳۸۷	۲۴۹	۳۸۰	-۱۳۱	۰.۶	۰.۹	۴۰
۱۳۸۸	۳۴۶	۴۰۳	-۵۷	۰.۳	۰.۶	۳۹
۱۳۸۹	۴۰۰	۸۶	۳۱۴	۰.۳	۰.۴	۱۶
۱۳۹۰	۵۲۶	۴۸	۴۷۸	۰.۴	۰.۴	۳۲
۱۳۹۱	۷۴۹	۴۴	۷۰۵	۰.۴	۰.۵	۴۲
۱۳۹۲	۸۵۹	۷۷	۷۸۲	۰.۷	۰.۶	۱۵
۱۳۹۳	۹۷۳	۱۰۱	۸۷۲	۰.۴	۰.۷	۱۳
۱۳۹۴	۷۲۱	۶	۷۱۵	۰.۴	۰.۴	-۲۶

وضعیت تجارت ایران با کشور ترکمنستان در طول یک دهه گذشته

۵ کالای عمده صادراتی ایران به ترکمنستان طی سال های ۹۴-۱۳۸۵

سال	عمده کالای صادراتی
۱۳۸۵	نخ، کف پوش های غیرمخملی باف، سیب تازه، رنگها و ورنی ها ، شیرینی
۱۳۸۶	وسایل نقلیه موتوری برای حمل و نقل ، کف پوش های غیرمخملی باف، نخ، رنگها و ورنی ها ، شیرینی
۱۳۸۷	سیب زمینی تازه یا سرد کرده ، سیب تازه، کف پوش های غیرمخملی باف، نخ، پیازوموسیر
۱۳۸۸	سیمان سفید پرتلند، سیب تازه، رنگها و ورنی ها ، کف پوش های غیرمخملی باف، سیب زمینی تازه یا سرد کرده
۱۳۸۹	سیمان سفید پرتلند، سیب تازه، رنگها و ورنی ها ، کف پوش های غیرمخملی باف، سیب زمینی تازه یا سرد کرده
۱۳۹۰	سیمان سفید پرتلند، سیب زمینی تازه یا سرد کرده ، قیر نفت ، کف پوش های غیرمخملی باف، سیب تازه
۱۳۹۱	سیمان سفید پرتلند، سیب زمینی تازه یا سرد کرده ، لوله و شیلنگ ، کف پوش های غیرمخملی باف، سیب تازه
۱۳۹۲	لوله و شیلنگ های ، اوره ، لوله هاوپروفیل ها، کف پوش های غیرمخملی باف ، سیب تازه
۱۳۹۳	سایر لوله های خطی جوش داده شده ، سیب زمینی تازه یا سرد کرده ، لوله و شیلنگ ، اسکلت و قطعات اسکلت، لوله هاوپروفیل
۱۳۹۴	سیب زمینی تازه یا سرد کرده ، اسکلت و قطعات اسکلت، قیرنفت، لوله هاوپروفیل ، لوله و شیلنگ

۸. بررسی روند ده ساله تجارت ایران - ترکیه (بازه زمانی ۹۴-۱۳۸۴)

در ده سال گذشته همواره تراز تجاری ایران با ترکیه منفی بوده است. قدرمطلق این شاخص از سال ۱۳۸۵ رو به فزونی گذاشته اما خوشبختانه از سال ۱۳۹۱ (سالی که فاصله میان ارزش واردات و صادرات به بالاترین حد خود در ده سال گذشته رسید) تراز تجاری حرکت به سمت صفر را آغاز کرده نموده است.

ترکیب سبد کالای صادراتی نیز در ده سال گذشته چندان تغییری نداشته و فراورده های مس و روی و مشتقات نفت در صدر فهرست کالاهای صادراتی ایران به ترکیه قرار داشته اند.

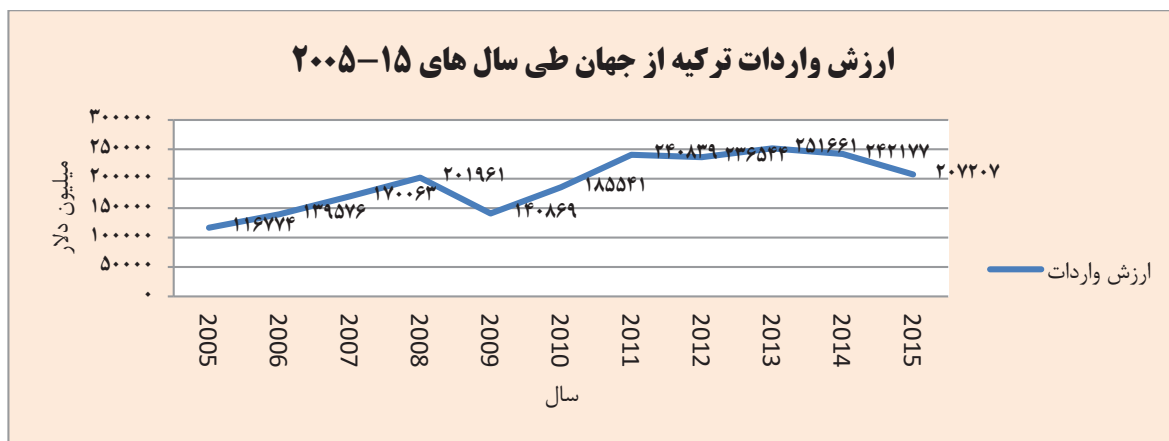
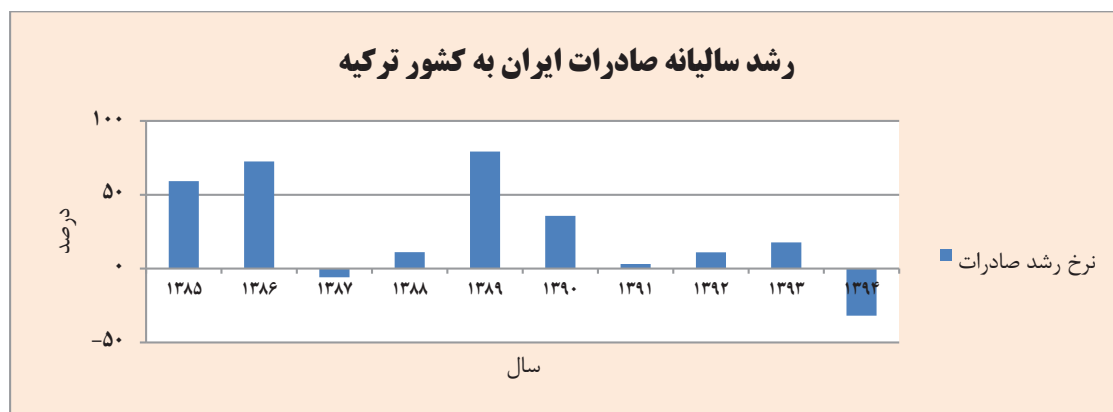
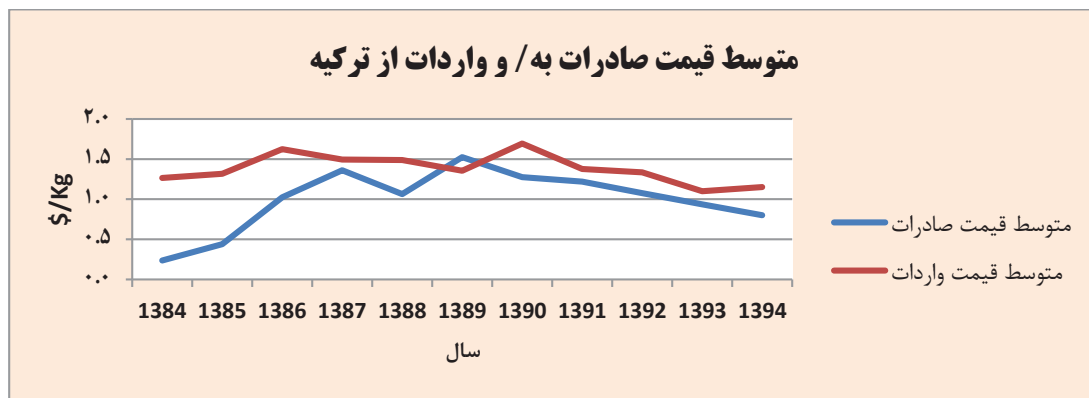
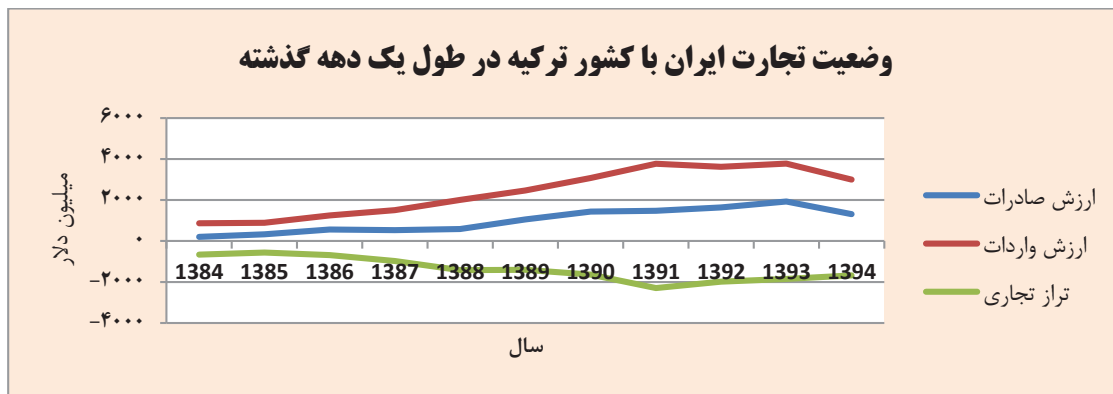
بجز در سال ۱۳۸۹ در تمامی سالها متوسط قیمت واردات بیشتر از متوسط قیمت صادرات بوده اما در مجموع صرف نظر از سالهای ابتدایی فاصله دو کشور در این شاخص قابل توجه نمی باشد.

واردات ترکیه از ایران تقریباً از الگوی مشابهی با واردات این کشور از کل جهان تبعیت می نماید. به عبارت دیگر تداوم روابط تجاری با این کشور در شرایط تحریم ها نیز از تضمین بیشتری برخوردار است.

وضعیت تجارت ایران و ترکیه طی سال‌های ۹۴-۱۳۸۴

سال	ارزش صادرات (میلیون دلار)	ارزش واردات (میلیون دلار)	تراز تجاری (میلیون دلار)	متوسط قیمت صادرات (دلار/کیلوگرم)	متوسط قیمت واردات (دلار/کیلوگرم)	رشد (درصد)
۱۳۸۴	۲۰۵	۸۶۷	-۶۶۲	۰.۲	۱.۳	-
۱۳۸۵	۳۲۶	۸۸۶	-۵۶۰	۰.۴	۱.۳	۵۹
۱۳۸۶	۵۶۳	۱۲۴۶	-۶۸۴	۱.۰	۱.۶	۷۳
۱۳۸۷	۵۳۰	۱۵۰۴	-۹۷۴	۱.۴	۱.۵	-۶
۱۳۸۸	۵۸۹	۲۰۰۶	-۱۴۱۷	۱.۱	۱.۵	۱۱
۱۳۸۹	۱۰۵۶	۲۴۶۴	-۱۴۰۸	۱.۵	۱.۴	۷۹
۱۳۹۰	۱۴۳۳	۳۰۷۵	-۱۶۴۲	۱.۳	۱.۷	۳۶
۱۳۹۱	۱۴۷۷	۳۷۷۰	-۲۲۹۳	۱.۲	۱.۴	۳
۱۳۹۲	۱۶۴۰	۳۶۲۴	-۱۹۸۴	۱.۱	۱.۳	۱۱
۱۳۹۳	۱۹۳۰	۳۷۷۹	-۱۸۴۹	۰.۹	۱.۱	۱۸
۱۳۹۴	۱۳۱۵	۲۹۹۵	-۱۶۸۰	۰.۸	۱.۲	-۳۲

۵ کالای عمده صادراتی ایران به ترکیه طی سال‌های ۹۴-۱۳۸۵

سال	عمده کالای صادراتی
۱۳۸۵	پسته، پلی اتیلن فتالات، وسایل نقلیه باموتور پیستونی درونسوز، پوست دباغی شده، پلی اتیلن گرید فیلم
۱۳۸۶	وسایل نقلیه باموتور پیستونی درونسوز، پسته، فرمولیبدن، شمش کوچک از مس، پلی اتیلن گرید بادی
۱۳۸۷	کاتودو قطعات کاتودا زمس تصفیه شده. وسایل نقلیه باموتور پیستونی درونسوز، پلی اتیلن گرید بادی، پلی پروپیلن ها به شکل ابتدا یی، پسته
۱۳۸۸	کاتودو قطعات کاتودا زمس تصفیه شده، پلی اتیلن گرید فیلم، وسایل نقلیه باموتور پیستونی درونسوز، پلی اتیلن گرید بادی، پلی اتیلن ترفتالات
۱۳۸۹	کاتودو قطعات کاتودا زمس تصفیه شده، پلی اتیلن گرید فیلم، پلی اتیلن ترفتالات، روی غیرمزوج، آلومینیوم بصورت کارننده
۱۳۹۰	کاتودو قطعات کاتودا زمس تصفیه شده، پلی اتیلن گرید فیلم، پلی اتیلن ترفتالات، روی غیرمزوج، اتیلن، پروپیلن، بوتیلن و بوتادین مایع شده
۱۳۹۱	کاتودو قطعات کاتودا زمس تصفیه شده، پلی اتیلن گرید فیلم، پلی اتیلن ترفتالات، روی غیرمزوج، اوره
۱۳۹۲	پلی اتیلن گرید فیلم، آلومینیوم بصورت کارننده، مس تصفیه شده، روی غیرمزوج، پلی پروپیلن
۱۳۹۳	کاتودو قطعات کاتودا زمس تصفیه شده، اوره، پلی اتیلن گرید تزریقی، آلومینیوم بصورت کارننده، پلی اتیلن گرید فیلم
۱۳۹۴	روی غیرمزوج، اوره، پلی پروپیلن، پلی اتیلن گرید فیلم، پلی پروپیلن به اشکال ابتدایی

۹. بررسی روند ده ساله تجارت ایران - روسیه (بازه زمانی ۹۴-۱۳۸۴)

برخلاف صادرات کم نوسان ایران به روسیه که در اوج خود به ۵۰۰ میلیون دلار در سال ۱۳۹۱ و در حوض خود به ۱۷۳ میلیون دلار در سال ۱۳۹۴ بالغ شده است، واردات از این کشور نوسانات قابل توجهی را در ۱۰ سال گذشته به خود دیده است. حداکثر ارزش واردات سالانه در ۱۰ سال گذشته از این کشور بیش از ۱,۶ میلیارد دلار در سال ۱۳۹۱ و حداقل آن ۱۷۳ میلیون دلار در سال ۱۳۹۴ محقق شده است.

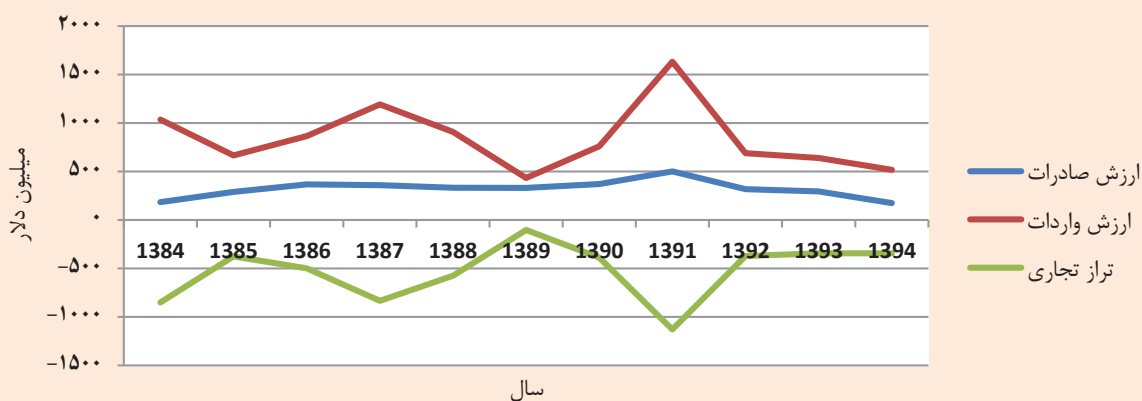
تراز تجاری در تمامی سال های مورد بررسی منفی بوده است. برخلاف دیگر شرکای مورد بررسی در این گزارش، صرفنظر از دو سال ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳، در دیگر سال ها متوسط قیمت صادرات همواره بیشتر از متوسط قیمت واردات بوده که حضور محصولاتی چون پسته و محصولات غذایی فراوری شده در سبد کالاهای صادراتی می تواند توجیه کننده این امر باشد.

نکته جالب این که در سال ۱۳۹۲ که پایین ترین سطح متوسط قیمت صادرات ثبت شده، سیمان در صدر محصولات صادراتی قرار دارد.

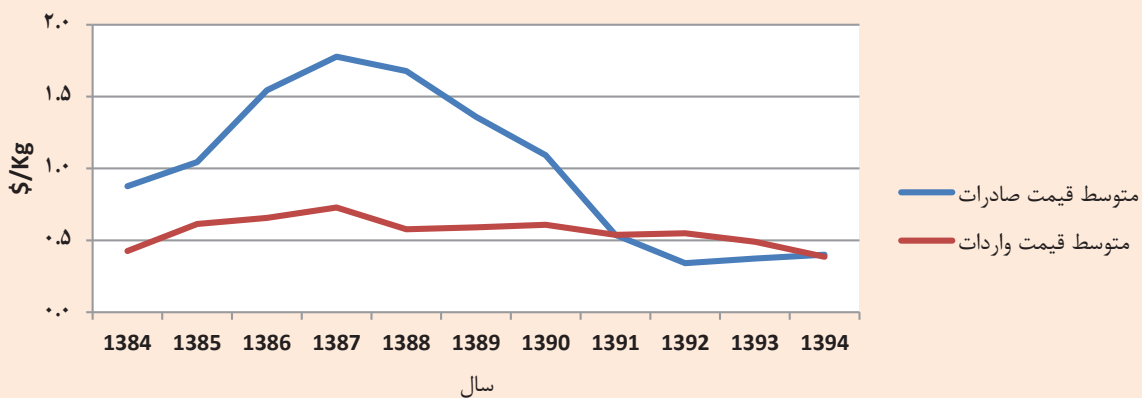
واردات روسیه از ایران در سال هایی که واردات این کشور از جهان روندی مثبت داشته چندان تغییری به خود ندیده اما در سال هایی که واردات جهانی آن رو به کاهش بوده این کاهش شامل حال ایران نیز می شده است. در مجموع می توان گفت با وجود عدم تأثیرپذیری قابل توجه روابط تجاری دو کشور از تحریم های بین المللی، حجم تجارت میان دو کشور و بخصوص صادرات ایران به روسیه بسیار ناچیز می باشد.

وضعیت تجارت ایران و روسیه طی سالهای ۹۴-۱۳۸۴						
سال	ارزش صادرات (میلیون دلار)	ارزش واردات (میلیون دلار)	تراز تجاری (میلیون دلار)	متوسط قیمت صادرات (دلار/کیلوگرم)	متوسط قیمت واردات (دلار/کیلوگرم)	رشد (درصد)
۱۳۸۴	۱۸۳	۱۰۳۴	-۸۵۱	۰.۹	۰.۴	-
۱۳۸۵	۲۸۹	۶۶۵	-۳۷۶	۱.۰	۰.۶	۵۷
۱۳۸۶	۳۶۷	۸۶۶	-۴۹۹	۱.۵	۰.۷	۲۷
۱۳۸۷	۳۵۸	۱۱۹۳	-۸۳۴	۱.۸	۰.۷	-۲
۱۳۸۸	۳۳۳	۹۰۸	-۵۷۵	۱.۷	۰.۶	-۷
۱۳۸۹	۳۳۰	۴۳۳	-۱۰۳	۱.۴	۰.۶	-۱
۱۳۹۰	۳۷۱	۷۵۹	-۳۸۸	۱.۱	۰.۶	۱۲
۱۳۹۱	۵۰۱	۱۶۳۲	-۱۱۳۰	۰.۵	۰.۵	۳۵
۱۳۹۲	۳۱۷	۶۸۹	-۳۷۲	۰.۳	۰.۵	-۳۷
۱۳۹۳	۲۹۵	۶۳۹	-۳۴۴	۰.۴	۰.۵	-۷
۱۳۹۴	۱۷۳	۵۱۷	-۳۴۴	۰.۴	۰.۴	-۴۱

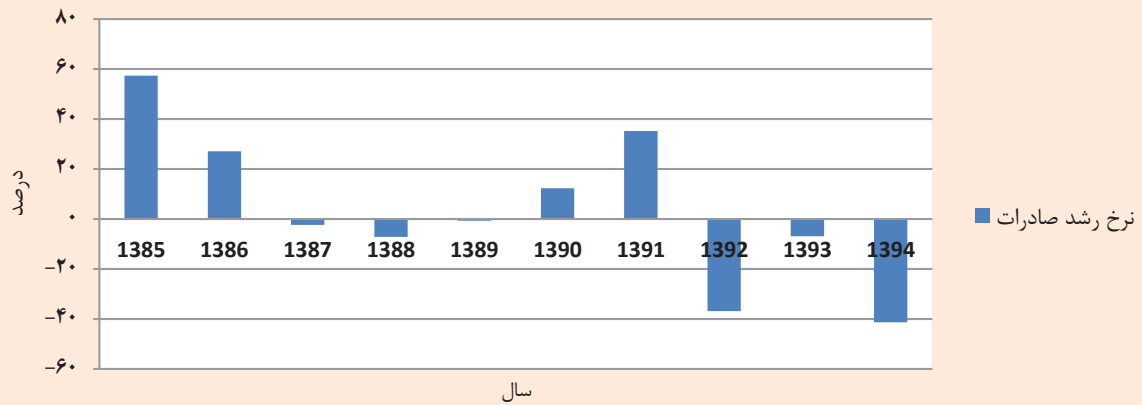
وضعیت تجارت ایران با کشور روسیه در طول یک دهه گذشته

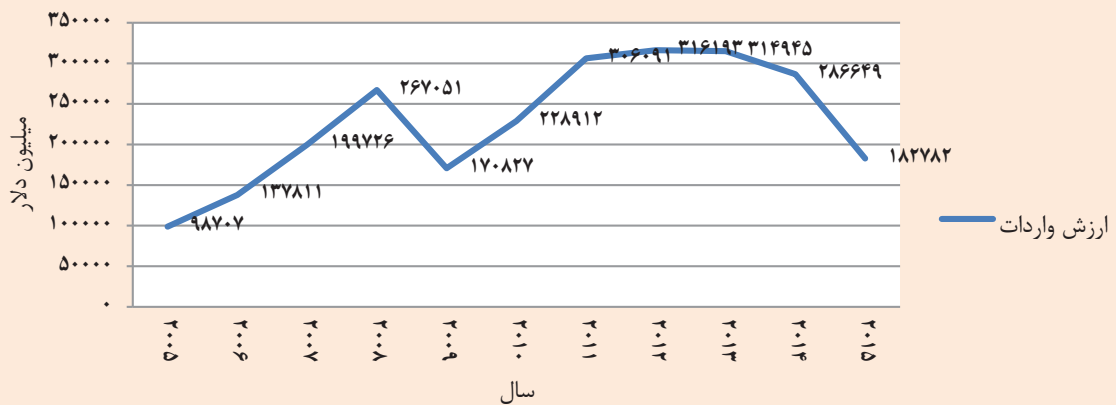
متوسط قیمت صادرات به / و واردات از روسیه

نرخ رشد صادرات ایران به کشور روسیه در ده سال گذشته

ارزش واردات روسیه از جهان طی سال های ۲۰۰۵-۱۵

۵ کالای عمده صادراتی ایران به روسیه طی سال‌های ۹۴-۱۳۸۵

سال	عمده کالای صادراتی
۱۳۸۵	پسته ، وسایل نقلیه باموتور پیستونی ، وسایل نقلیه باموتور پیستونی درونسوز ، انگور خشک کرده ، سایر میوه ها
۱۳۸۶	پسته ، وسایل نقلیه باموتور پیستونی درونسوز ، انگور خشک کرده ، کسیدها و هیدراکسیدهای مولیبدن ، خیار و خیار ترشی
۱۳۸۷	پسته ، وسایل نقلیه باموتور پیستونی درونسوز ، انگور خشک کرده ، کسیدها و هیدراکسیدهای مولیبدن ، خیار و خیار ترشی
۱۳۸۸	خیار و خیار ترشی ، پسته ، انگور خشک کرده ، اجزاء و قطعات دیگهای مولد بخار و دیگهای مولد آب ، رب گوجه فرنگی
۱۳۸۹	خیار و خیار ترشی ، انگور خشک کرده ، کلم قرمز و سفید ، کلم پیچ ، کلم قمری ... و غیره ، مربا ، ژله ، سیب زمینی
۱۳۹۰	خیار و خیار ترشی ، انگور خشک کرده ، کلم قرمز و سفید ، کلم پیچ ، کلم قمری ... و غیره ، مربا ، ژله ، سایر سبزیجات تازه یا سرد کرده
۱۳۹۱	انواع پسته خندان ، خیار و خیار ترشی ، انگور خشک کرده ، سیمان سفید ، بوتان
۱۳۹۲	سیمان سفید پرتلند ، خیار و خیار ترشی ، انواع پسته خندان ، سبزیجات تازه یا سرد کرده ، مکمل های دارویی
۱۳۹۳	خیار و خیار ترشی ، مکمل های دارویی ، سیمان سفید پرتلند ، رزین های اپوکسید ، سبزیجات تازه یا سرد کرده
۱۳۹۴	خیار و خیار ترشی ، پره های ثابت و متحرک داغ توربین گازی ، کلم قرمز و سفید ، کلم پیچ ، کلم قمری ... و غیره ، سایر سیمان سفید پرتلند ، پسته

۱۰. بررسی روند ده ساله تجارت ایران - عراق (بازه زمانی ۹۴-۱۳۸۴)

روندی پایدار در رشد صادرات کشور مان به عراق باعث ارتقاء صادرات ایران از رقم ۱,۲ میلیارد دلار در سال ۱۳۸۴ به رقم ۶,۲ میلیارد دلار در سال ۱۳۹۴ شده است. در طول این سالها تراز تجاری همواره مثبت و رو به فزونی بوده و بجز در سال ۱۳۹۲ در تمامی سالها شاهد رشد مثبت صادرات به این کشور بوده ایم.

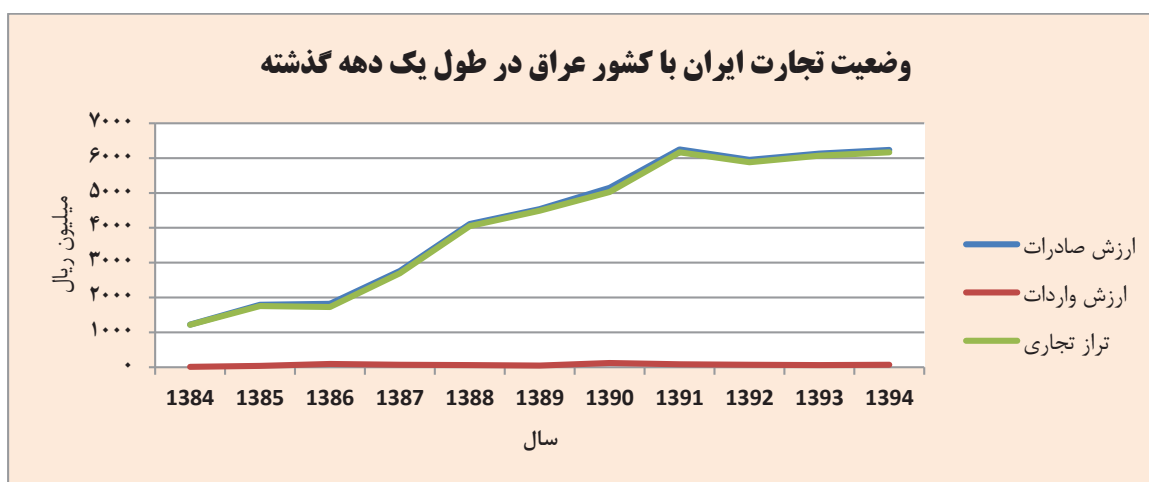
شاید مهمترین نکته منفی قابل ذکر در زمینه صادرات به این کشور را بتوان کاهش متوسط قیمت صادرات به عراق عنوان نمود که نشانگر افزایش جایگاه محصولات با ارزش افزوده و فناوری پایین تر در سبد کالاهای صادراتی کشورمان به عراق می باشد. شاهد این مدعا حضور و تثبیت جایگاه سیمان به عنوان اولین محصول صادراتی از سال ۱۳۸۷؛ سالی که روند نزولی متوسط قیمت صادرات آغاز شده می باشد.

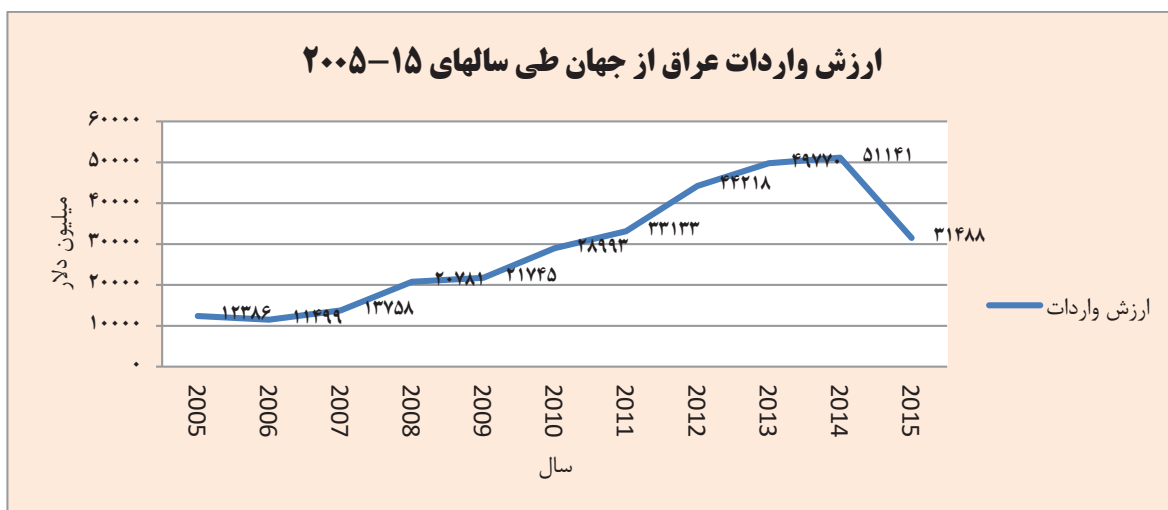
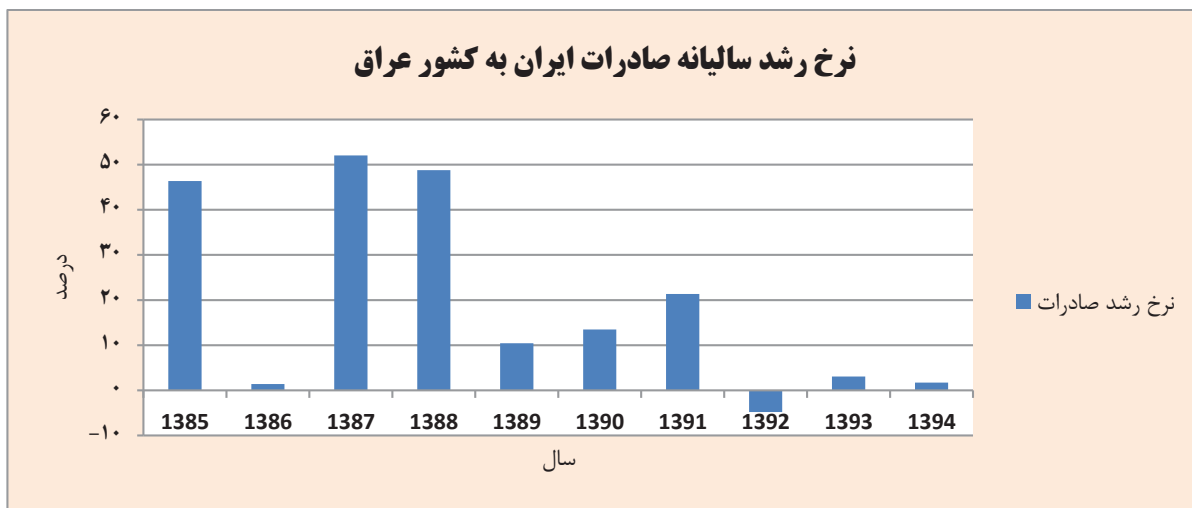
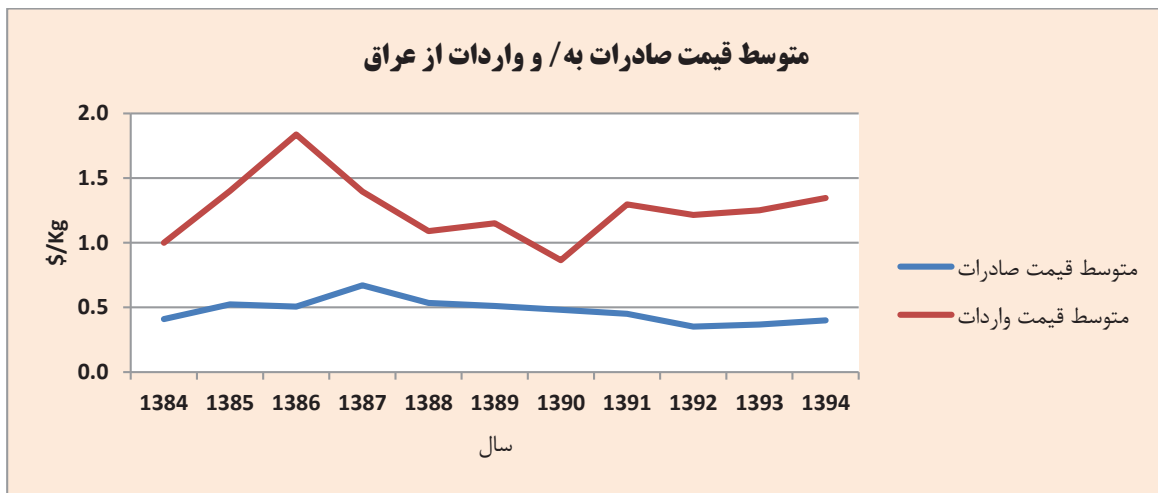
با وجود کاهش شدید واردات عراق از جهان در سال ۲۰۱۵، واردت این کشور از ایران به سان سال های گذشته رشد مثبت را تجربه کرده که نشانگر جایگاه بالای ایران در بازار عراق و استحکام روابط تجاری دو کشور می باشد.

وضعیت تجارت ایران و عراق طی سال‌های ۹۴-۱۳۸۴

سال	ارزش صادرات (میلیون دلار)	ارزش واردات (میلیون دلار)	تراز تجاری (میلیون دلار)	متوسط قیمت صادرات (دلار/کیلوگرم)	متوسط قیمت واردات (دلار/کیلوگرم)	رشد (درصد)
۱۳۸۴	۱۲۲۴	۸	۱۲۱۶	۰.۴	۱.۰	-
۱۳۸۵	۱۷۹۱	۳۵	۱۷۵۶	۰.۵	۱.۴	۴۶
۱۳۸۶	۱۸۱۷	۹۰	۱۷۲۷	۰.۵	۱.۸	۱
۱۳۸۷	۲۷۶۲	۶۷	۲۶۹۵	۰.۷	۱.۴	۵۲
۱۳۸۸	۴۱۰۹	۶۱	۴۰۴۸	۰.۵	۱.۱	۴۹
۱۳۸۹	۴۵۳۹	۴۶	۴۴۹۳	۰.۵	۱.۲	۱۰
۱۳۹۰	۵۱۵۰	۱۲۱	۵۰۲۹	۰.۵	۰.۹	۱۳
۱۳۹۱	۶۲۴۹	۸۳	۶۱۶۶	۰.۵	۱.۳	۲۱
۱۳۹۲	۵۹۴۹	۶۸	۵۸۸۱	۰.۴	۱.۲	-۵
۱۳۹۳	۶۱۳۲	۶۰	۶۰۷۲	۰.۴	۱.۳	۳
۱۳۹۴	۶۲۳۷	۷۰	۶۱۶۷	۰.۴	۱.۳	۲

وضعیت تجارت ایران با کشور عراق در طول یک دهه گذشته

۵ کالای عمده صادراتی ایران به عراق طی سالهای ۹۴-۱۳۸۵

سال	عمده کالای صادراتی
۱۳۸۵	خیاروخیارترشی، آب که به آن شیرین کننده افزوده شده باشد، سیب تازه، بیسکویت، کولرهای آبی خانگی
۱۳۸۶	سیب تازه، سایرنان ها، آب که به آن شیرین کننده افزوده شده باشد، پسته تازه، بیسکویت
۱۳۸۷	روغنهای سبک و فرآورده ها بجزبنزین، سیب تازه، خیاروخیارترشی، سایرنان ها
۱۳۸۸	سیمان سفید پرتلند، سیب تازه، وسایل نقلیه باموتور پیستونی درونسوز، روغنهای سبک و فرآورده ها بجزبنزین، خیاروخیارترشی
۱۳۸۹	سیمان سفید پرتلند، وسایل نقلیه باموتور پیستونی درونسوز، سیب، تازه، وسایل نقلیه باموتور پیستونی تناوبی جرقه ای - احتراقی، کولرهای آبی
۱۳۹۰	سیمان سفید پرتلند، روغنهای سبک و فرآورده ها بجزبنزین، بستنی، کولرهای آبی، سیب، تازه
۱۳۹۱	سیمان سفید پرتلند، روغنهای سبک و فرآورده ها بجز بنزین، بستنی، وسایل نقلیه باموتور پیستونی تناوبی جرقه ای - احتراقی، سیب، تازه
۱۳۹۲	سیمان سفید پرتلند، کاشی یا سرامیک، بوتان مایع شده، ماست، بستنی
۱۳۹۳	سیمان سفید پرتلند، کاشی یا سرامیک، ماست، گوجه فرنگی، مواد شروع کننده و تسریع کننده و کنش شیمیائی
۱۳۹۴	سیمان سفید پرتلند، کاشی، مواد شروع کننده و تسریع کننده و کنش شیمیائی، ماست، رب گوجه فرنگی

۱۱. بررسی روند ده ساله تجارت ایران - عربستان (بازه زمانی ۹۴-۱۳۸۴)

بر اساس آمار تجارت میان دو کشور از سال ۱۳۸۷ به بعد رونق پیشین خود را از دست داده و با روندی نوسانی در سطحی پایین تر از ۲۰۰ میلیون دلار تداوم یافته است.

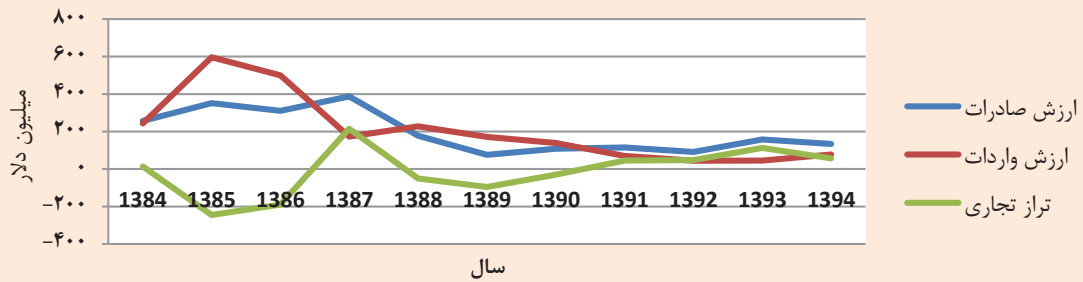
از سال ۱۳۸۸ متوسط قیمت واردات از متوسط قیمت صادرات پیشی گرفته و در سال ۱۳۹۲ همزمان با افزایش قابل توجه متوسط قیمت واردات شاهد سقوط شدید متوسط قیمت صادرات هستیم اما در سال ۱۳۹۴ این شاخص برای دو کشور در سطح پایین تر از یک دلار به یکدیگر نزدیک شده اند. در مجموع روند تجارت دو کشور در دوره زمانی مورد بررسی، پرنوسان و رو به افول بوده است.

واردات عربستان از ایران مسیری کاملاً در خلاف جهت جریان واردات این کشور از جهان را طی نموده و برغم افزایش مداوم واردات این کشور از جهان در دوره مورد بررسی صادرات ایران به عربستان در ده سال گذشته رو به افول بوده است.

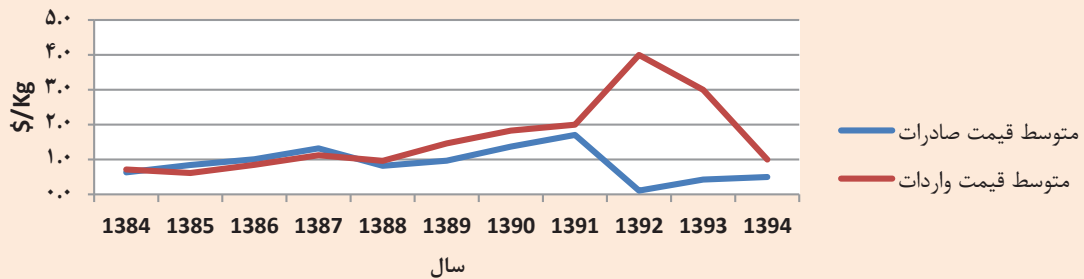
وضعیت تجارت ایران و عربستان طی سالهای ۹۴-۱۳۸۴

سال	ارزش صادرات (میلیون دلار)	ارزش واردات (میلیون دلار)	تراز تجاری (میلیون دلار)	متوسط قیمت صادرات (دلار/کیلوگرم)	متوسط قیمت واردات (دلار/کیلوگرم)	رشد (درصد)
۱۳۸۴	۲۵۷	۲۴۳	۱۴	۰.۶	۰.۷	-
۱۳۸۵	۳۵۱	۵۹۶	-۲۴۵	۰.۸	۰.۶	۳۷
۱۳۸۶	۳۱۰	۵۰۰	-۱۹۰	۱.۰	۰.۸	-۱۲
۱۳۸۷	۳۸۸	۱۷۳	۲۱۵	۱.۳	۱.۱	۲۵
۱۳۸۸	۱۷۷	۲۲۸	-۵۱	۰.۸	۱.۰	-۵۴
۱۳۸۹	۷۶	۱۷۱	-۹۵	۱.۰	۱.۵	-۵۷
۱۳۹۰	۱۰۹	۱۳۹	-۳۰	۱.۴	۱.۸	۴۴
۱۳۹۱	۱۱۵	۷۰	۴۵	۱.۷	۲.۰	۶
۱۳۹۲	۹۱	۴۴	۴۷	۰.۱	۴.۰	-۲۱
۱۳۹۳	۱۵۸	۴۵	۱۱۳	۰.۴	۳.۰	۷۲
۱۳۹۴	۱۳۴	۷۷	۵۷	۰.۵	۱.۰	-۱۵

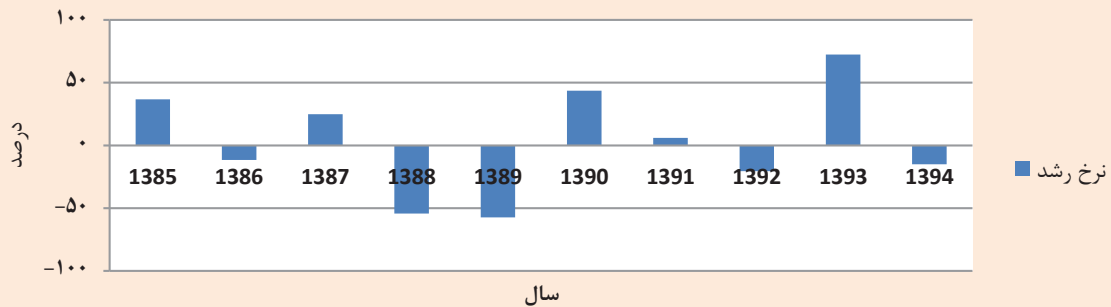
وضعیت تجارت ایران با کشور عربستان در طول یک دهه گذشته

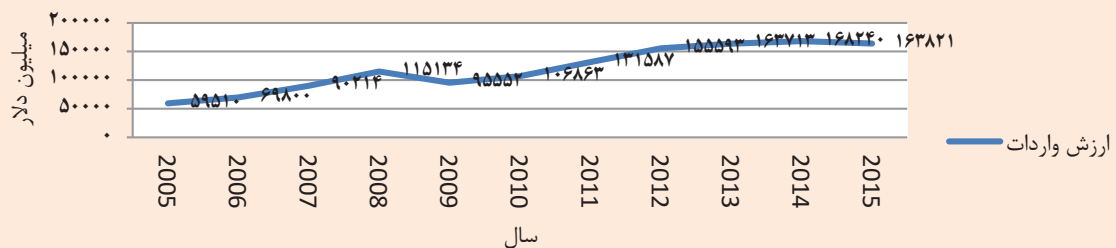
متوسط قیمت صادرات به / و واردات از عربستان

نرخ رشد سالیانه صادرات ایران به کشور عربستان

ارزش واردات عربستان از جهان طی سال های ۱۵-۲۰۰۵

۵ کالای عمده صادراتی ایران به عربستان طی سال‌های ۹۴-۱۳۸۵	
سال	عمده کالای صادراتی
۱۳۸۵	کاتودو قطعات کاتودا زمس تصفیه شده، بنزن، شمش از آهن و فولاد غیر ممزوج، محصولات از آهن یا فولاد غیر ممزوج تخت نورد شده، آهن و فولاد غیر ممزوج به اشکال ابتدائی
۱۳۸۶	بنزن، کاتودو قطعات کاتودا زمس تصفیه شده، آهن و فولاد غیر ممزوج به اشکال ابتدائی، پسته، محصولات از آهن یا فولاد غیر ممزوج تخت نورد شده
۱۳۸۷	بنزن، کاتودو قطعات کاتودا زمس تصفیه شده، محصولات از آهن یا فولاد غیر ممزوج تخت نورد شده، فرش و سایر کف پوش های نسجی، کف پوش های غیر مخملی باف
۱۳۸۸	بنزن، کاتودو قطعات کاتودا زمس تصفیه شده، گازهای نفتی و هیدروکربورهای گازی، شمش از آهن و فولاد غیر ممزوج، زعفران آماده برای خرده فروشی
۱۳۸۹	فرش و سایر کف پوش های نسجی، شمش از آهن و فولاد غیر ممزوج، کف پوش های غیر مخملی باف، محصولات از آهن یا فولاد غیر ممزوج تخت نورد شده
۱۳۹۰	کاتودو قطعات کاتودا زمس تصفیه شده، انواع زعفران، انگور خشک کرده، فرش و سایر کف پوش های نسجی، زعفران آماده برای خرده فروشی
۱۳۹۱	انواع زعفران، کاتودو قطعات کاتودا زمس تصفیه شده، شمش از آهن و فولاد غیر ممزوج، زعفران آماده، کف پوش های غیر مخملی باف
۱۳۹۲	سیمان های پودر نشده موسوم به کلینکر، محصولات آهنی اسفنجی، انواع زعفران، انواع پسته خندان، کف پوش های غیر مخملی باف
۱۳۹۳	محصولات آهنی اسفنجی، محصولات نیمه تمام از آهن یا فولاد غیر ممزوج، انواع زعفران، پسته، مغز پسته تازه یا خشک، انگور خشک کرده
۱۳۹۴	محصولات نیمه تمام از آهن یا فولاد غیر ممزوج، انواع زعفران، پسته، انگور خشک کرده، سیمان سفید

۱۲. بررسی روند ده ساله تجارت ایران - عمان (بازه زمانی ۹۴-۱۳۸۴)

صادرات به کشور عمان در ده سال گذشته روندی مثبت داشته و این روند در سال های اخیر سرعت و شدت بیشتری به خود گرفته است.

تراز تجاری بعد از دو سال تجربه ثبت عدد منفی در سال های ۸۷ و ۸۸ با نوساناتی اندک در سال های بعدی مثبت و فزاینده بوده است اما واردات پس از کاهشی شدید در سال ۱۳۸۸، تا سال ۱۳۹۳ در فاصله ۶۰ تا ۷۵ میلیون دلار تثبیت شده و در نهایت به ۳۳ میلیون دلار در سال ۱۳۹۴ کاهش یافته است.

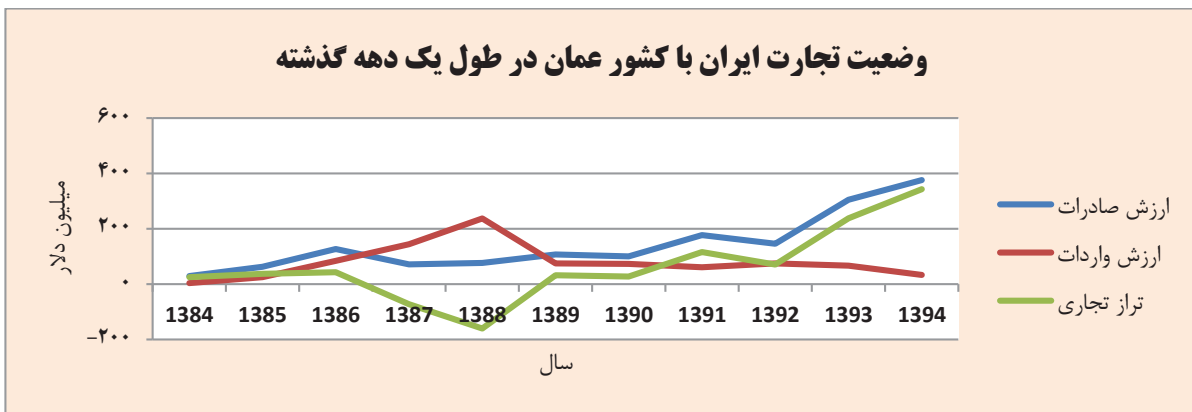
شایان ذکر است در غالب سال های دوره مذکور متوسط قیمت صادرات با فاصله قابل توجهی کمتر از متوسط ارزش واردات بوده است.

مقایسه روند واردات عمان از ایران و واردات این کشور از جهان در ده سال گذشته می تواند تأییدی بر عدم اثرپذیری روند تجارت دو کشور از تحریم ها و رابطه مستحکم تجاری فیما بین باشد.

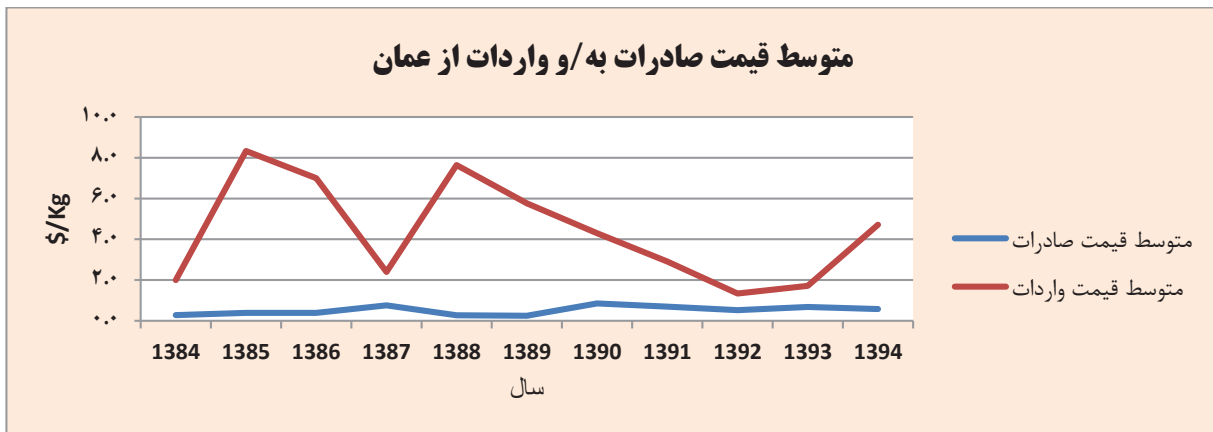
وضعیت تجارت ایران و عمان طی سال‌های ۹۴-۱۳۸۴

سال	ارزش صادرات (میلیون دلار)	ارزش واردات (میلیون دلار)	تراز تجاری (میلیون دلار)	متوسط قیمت صادرات (دلار/کیلوگرم)	متوسط قیمت واردات (دلار/کیلوگرم)	رشد (درصد)
۱۳۸۴	۲۹	۴	۲۵	۰.۳	۲	-
۱۳۸۵	۶۳	۲۵	۳۸	۰.۴	۸	۱۱۴
۱۳۸۶	۱۲۷	۸۴	۴۳	۰.۴	۷	۱۰۳
۱۳۸۷	۷۱	۱۴۴	-۷۳	۰.۸	۲	-۴۴
۱۳۸۸	۷۷	۲۳۷	-۱۶۰	۰.۳	۸	۸
۱۳۸۹	۱۰۷	۷۵	۳۲	۰.۲	۶	۴۰
۱۳۹۰	۱۰۰	۷۳	۲۷	۰.۸	۴	-۶
۱۳۹۱	۱۷۷	۶۱	۱۱۶	۰.۷	۳	۷۶
۱۳۹۲	۱۴۶	۷۵	۷۱	۰.۵	۱	-۱۸
۱۳۹۳	۳۰۵	۶۷	۲۳۸	۰.۷	۲	۱۰۹
۱۳۹۴	۳۷۶	۳۳	۳۴۳	۰.۶	۵	۲۳

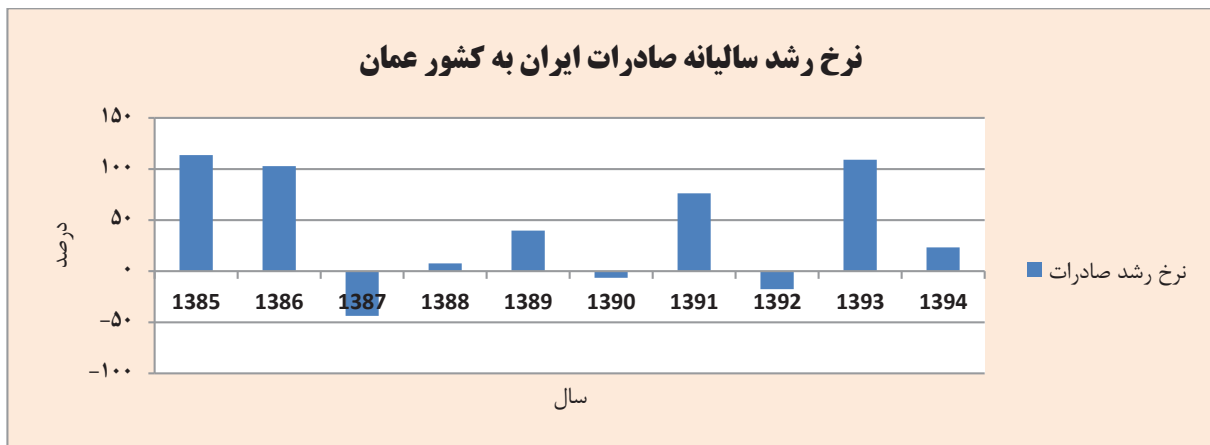
وضعیت تجارت ایران با کشور عمان در طول یک دهه گذشته

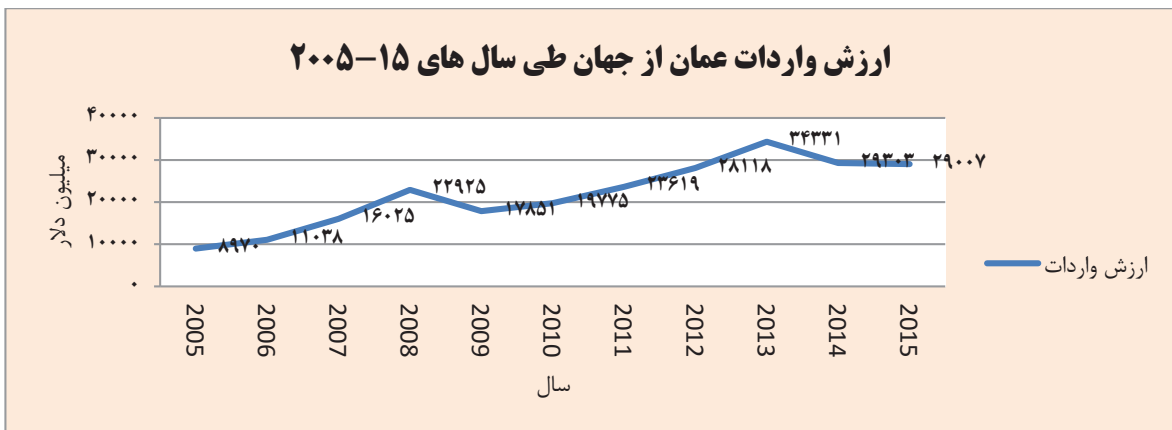
متوسط قیمت صادرات به/و واردات از عمان

نرخ رشد سالیانه صادرات ایران به کشور عمان

ارزش واردات عمان از جهان طی سال های ۱۵-۲۰۰۵

۵ کالای عمده صادراتی ایران به عمان طی سال‌های ۹۴-۱۳۸۵

سال	عمده کالای صادراتی
۱۳۸۵	محصولات از آهن یا فولاد غیر ممزوج ، مس تصفیه شده، سنگ مس و کنسانتره های آن، فرش و سایر کف پوش های نسجی، شمش مفتول سازی از مس تصفیه شده
۱۳۸۶	محصولات از آهن یا فولاد غیر ، گندم سخت به غیر از گندم دامی، گندم سخت، حیوانات زنده از نوع بز، سنگ مس و کنسانتره های آن
۱۳۸۷	حیوانات زنده از نوع بز، محصولات از آهن یا فولاد غیر ممزوج ، فرش و سایر کف پوش های نسجی، قیرنفت، بوتن (بوتیلن) و ایزومرهای آن اشباع نشده
۱۳۸۸	محصولات از آهن یا فولاد غیر ممزوج ، سیمان کلینکر، فرش و سایر کف پوش های نسجی، قیرنفت، سیمان سفید پرتلند
۱۳۸۹	محصولات از آهن یا فولاد غیر ممزوج ، گندم سخت به غیر از گندم دامی، سیمان سفید پرتلند ، هیدروکربورهای غیر حلقوی ، شمش از آهن و فولاد غیر ممزوج
۱۳۹۰	سایر گازهای نفتی و هیدروکربورهای گازی شکل، بنزین، فرش و سایر کف پوش های نسجی، پلی اتیلن ترفتالات
۱۳۹۱	بوتان مایع شده ، پروپان مایع شده ، قیرنفت، محصولات از آهن یا فولاد غیر ممزوج ، فرش و سایر کف پوش های نسجی
۱۳۹۲	محصولات از آهن یا فولاد غیر ممزوج، قیرنفت، شمش از آهن و فولاد غیر ممزوج، محصولات آهنی اسفنجی، سنگ مس و کنسانتره های آن
۱۳۹۳	محصولات از آهن یا فولاد غیر ممزوج ، قیرنفت، محصولات نیمه تمام از آهن، گازهای نفتی و هیدروکربورهای گازی شکل ، شمش از آهن و فولاد غیر ممزوج.
۱۳۹۴	قیرنفت، محصولات نیمه تمام از آهن یا فولاد غیر ممزوج ، سایر حیوانات زنده از نوع گوسفند، کاتود و قطعات کاتوداز مس تصفیه شده، سایر هیدروکربورهای حلقوی

۱۳. بررسی روند ده ساله تجارت ایران - قزاقستان (بازه زمانی ۹۴-۱۳۸۴)

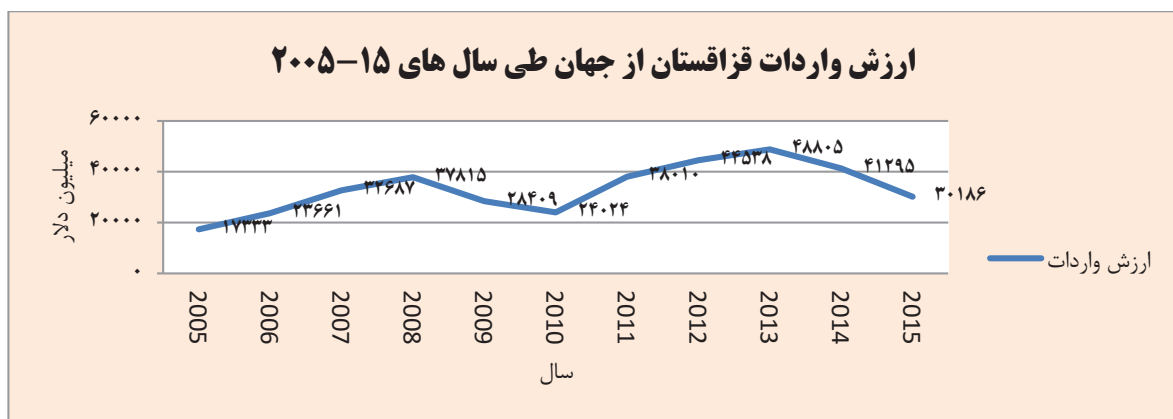
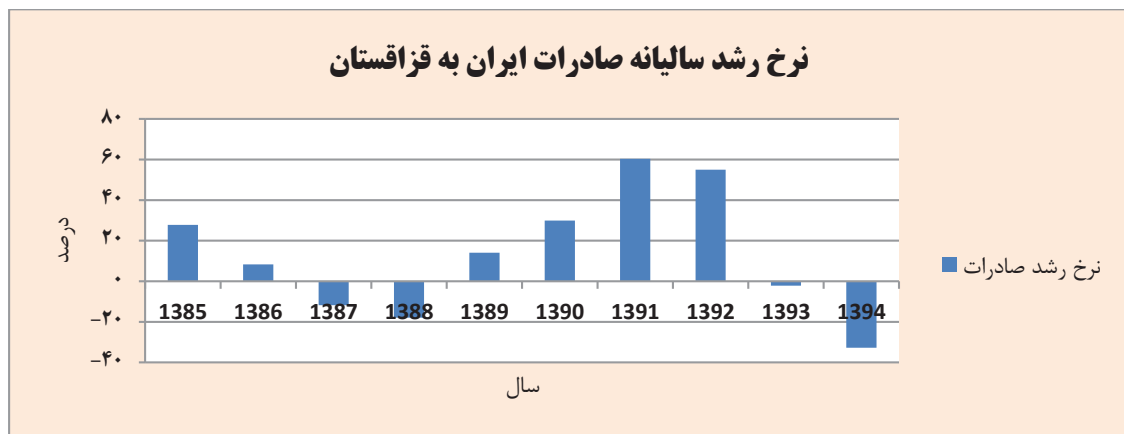
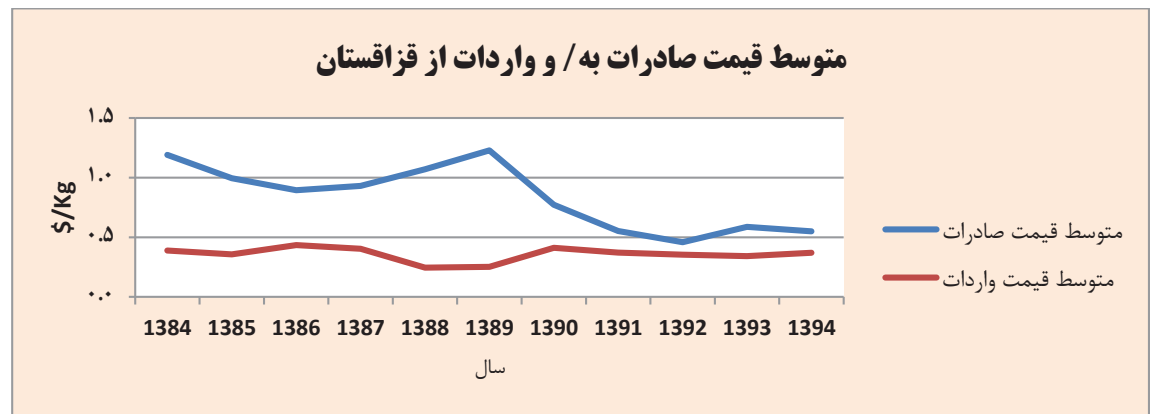
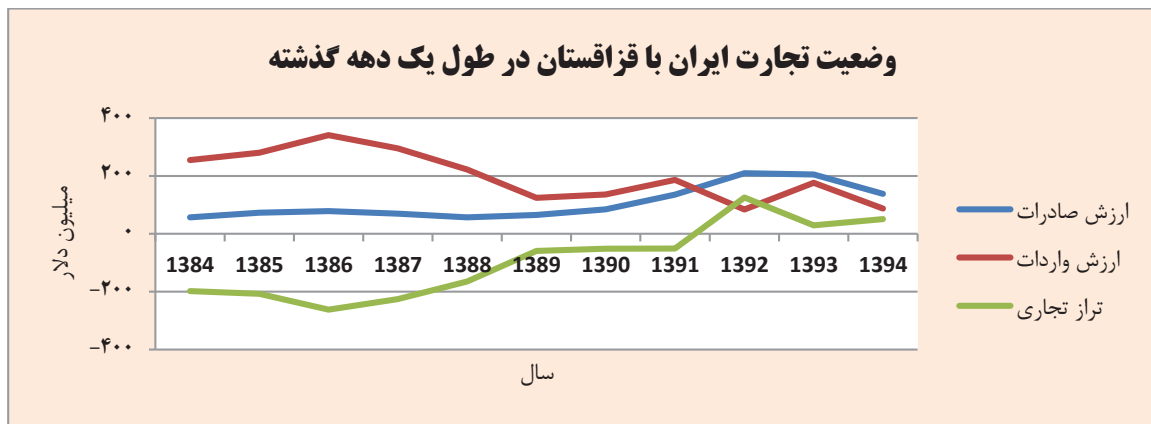
صادرات به قزاقستان و واردات از این کشور در ده سال گذشته در خلاف جهت یکدیگر حرکت کرده‌اند بطوری که در سال‌های ابتدایی شاهد تراز منفی با قدرمطلق بالا می‌باشیم اما به مرور با رشد آرام صادرات و در عین حال تنزل واردات از سال ۱۳۹۲ تراز تجاری مثبت شده و صادرات از واردات پیشی گرفته است. مهمترین نکته در تحلیل رابطه تجاری دو کشور برتری متوسط قیمت صادرات بر متوسط قیمت واردات در تمامی سال‌های مورد بررسی می‌باشد. هرچند در سال‌های اخیر فاصله دو کشور در این شاخص کاهش یافته است. به عبارت دیگر محصولات صادراتی ایران نسبت به واردات از این کشور دارای ارزش افزوده بالاتر می‌باشد.

از سوی دیگر ارزان بودن قیمت واردات نشانگر واردات مواد اولیه از این کشور است که منجر به ایجاد ارزش افزوده و اشتغال در کشورمان می‌گردد.

در یک دهه گذشته جریان واردات قزاقستان از ایران و کل جهان تقریباً در یک راستا بوده‌اند اما در دو سال پایانی با وجود کاهش شدید واردات این کشور از جهان، ارزش واردات از ایران در سال ۱۳۹۳ ثابت مانده و در سال ۱۳۹۴ نیز با شدتی کمتر در قیاس با کاهش واردات از جهان تنزل یافته است که این امر نشانگر پایداری روابط تجاری میان دو کشور و عدم اثرپذیری از تحریم‌های بین‌المللی می‌باشد.

وضعیت تجارت ایران و قزاقستان طی سال‌های ۹۴-۱۳۸۴

سال	ارزش صادرات (میلیون دلار)	ارزش واردات (میلیون دلار)	تراز تجاری (میلیون دلار)	متوسط قیمت صادرات (دلار/کیلوگرم)	متوسط قیمت واردات (دلار/کیلوگرم)	رشد (درصد)
۱۳۸۴	۵۷	۲۵۵	-۱۹۸	۱.۲	۰.۴	-
۱۳۸۵	۷۳	۲۸۰	-۲۰۷	۱.۰	۰.۴	۲۸
۱۳۸۶	۷۹	۳۴۱	-۲۶۲	۰.۹	۰.۴	۸
۱۳۸۷	۶۹	۲۹۵	-۲۲۶	۰.۹	۰.۴	-۱۲
۱۳۸۸	۵۷	۲۲۲	-۱۶۵	۱.۱	۰.۲	-۱۸
۱۳۸۹	۶۵	۱۲۴	-۵۹	۱.۲	۰.۳	۱۴
۱۳۹۰	۸۴	۱۳۶	-۵۲	۰.۸	۰.۴	۳۰
۱۳۹۱	۱۳۵	۱۸۶	-۵۱	۰.۶	۰.۴	۶۰
۱۳۹۲	۲۱۰	۸۴	۱۲۶	۰.۵	۰.۴	۵۵
۱۳۹۳	۲۰۵	۱۷۶	۲۹	۰.۶	۰.۳	-۲
۱۳۹۴	۱۳۸	۸۷	۵۱	۰.۵	۰.۴	-۳۳

۵ کالای عمده صادراتی ایران به قزاقستان طی سال‌های ۹۴-۱۳۸۵

سال	عمده کالای صادراتی
۱۳۸۵	پسته ، خرما ، انگور خشک کرده ، رنگهاوورنی ها، سیمان سفید پرتلند ، سنگ مرمر، تراورتن، رخام
۱۳۸۶	پسته ، پیرا هن یقه اسکی، پولوور... ، لوستروسایروسایل روشنائی برقی ، قفسه بایگانی، قفسه جای فیش...، سیب
۱۳۸۷	پسته ، سیب زمینی ، پیرا هن یقه اسکی، پولوور...، سیب ، لوله ها وشیلنگ ها از مواد پلاستیکی
۱۳۸۸	پسته ، ، رنگهاوورنی ها، پیرا هن یقه اسکی، پولوور...، سیب زمینی ، گرمکن ورزشی
۱۳۸۹	رنگهاوورنی ها، پیرا هن یقه اسکی، پولوور...، صفحه ها و ورقهاو ورقه های نازک ر از پلیمرهای اتیلن ، لوله ها وشیلنگها، فرش وسایرکف پوش های نسجی
۱۳۹۰	رنگهاوورنی ها ، ظروف شیشه ای ، صفحه ها و ورقهاو ورقه های نازک از پلیمرهای اتیلن ، سیمان سفید پرتلند ، سیب زمینی
۱۳۹۱	پسته ، رنگهاوورنی ها ، ظروف شیشه ای ، صفحه ها و ورقهاو ورقه های نازک از پلیمرهای اتیلن ، سیمان سفید پرتلند ،
۱۳۹۲	پسته ، خرما ، انگور خشک کرده ،سیمان سفید پرتلند ، رنگهاوورنی ها
۱۳۹۳	پسته ، خرما ، انگور خشک کرده ،سیمان سفید پرتلند ، رنگهاوورنی ها
۱۳۹۴	پسته ، خرما ، انگور خشک کرده ،سیمان سفید پرتلند ، رنگهاوورنی ها

۱۴. بررسی روند ده ساله تجارت ایران - قطر (بازه زمانی ۹۴-۱۳۸۴)

بجز در سال ۱۳۸۸ در تمامی سال‌های یک دهه گذشته، تراز تجاری ایران در تجارت با قطر مثبت بوده و از سال ۱۳۸۹ به بعد همزمان با تداوم رشد مثبت صادرات (به استثنای سال ۱۳۹۳) شاهد بهبود هرچه بیشتر تراز تجاری می‌باشیم.

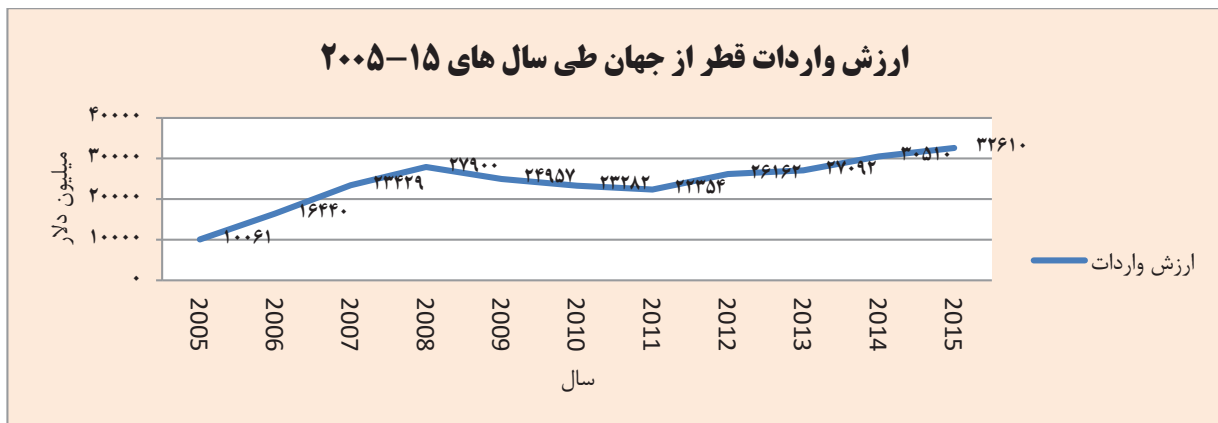
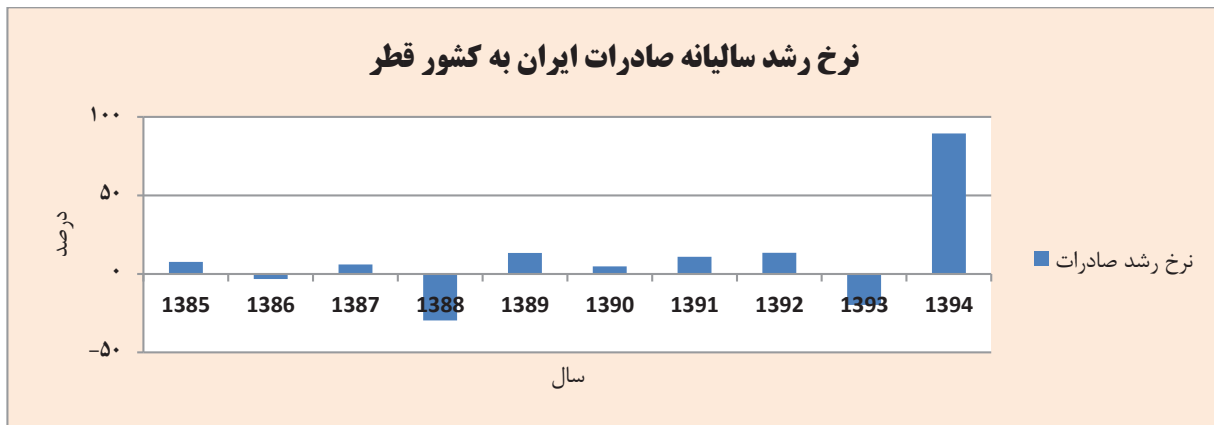
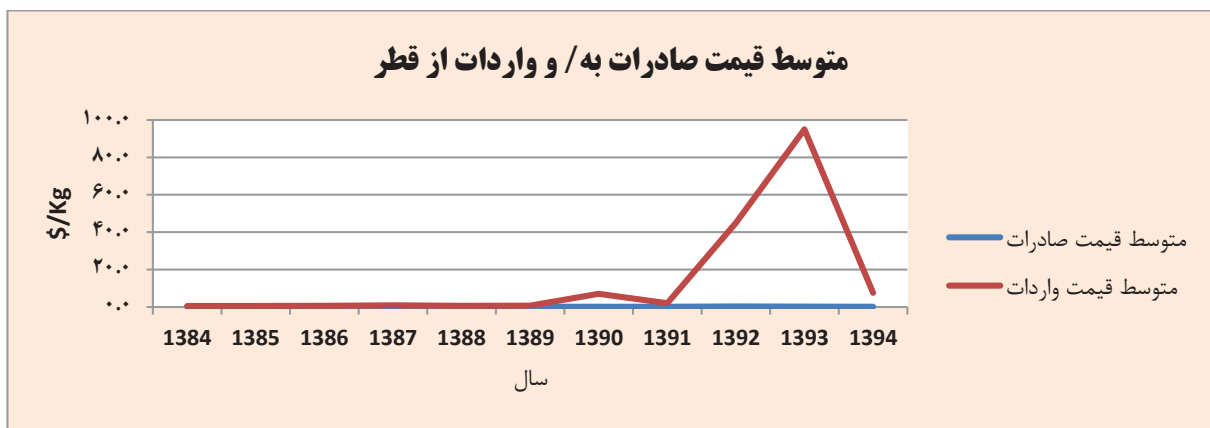
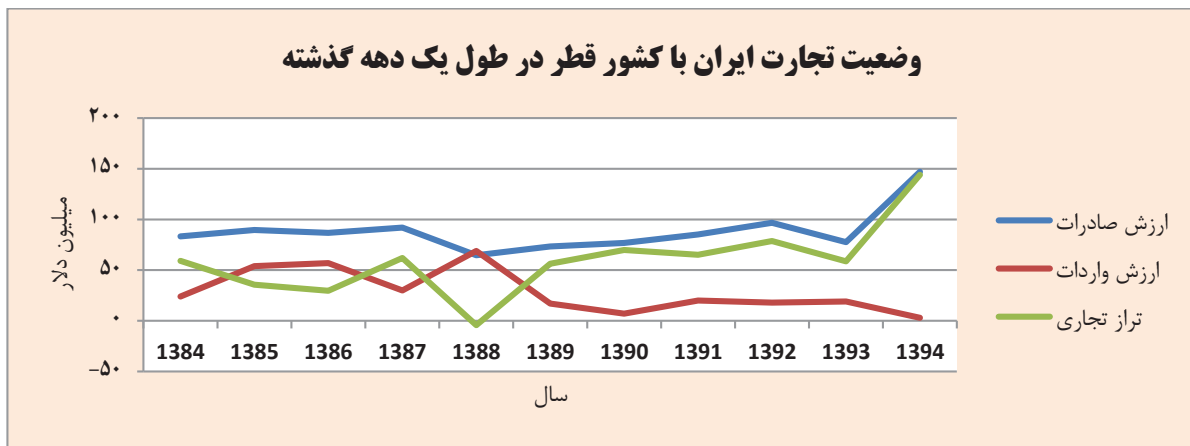
در مقایسه متوسط قیمت صادرات و واردات متاسفانه آمار نشانگر سطح بسیار پایین متوسط قیمت صادرات می‌باشد که این امر بر حضور پررنگ مواد اولیه و محصولات خام در سبد صادراتی ایران به این کشور دلالت دارد.

روند واردات قطر از ایران در سال ۱۳۹۳ در خلاف جهت واردات از کل جهان کاهش یافته و در سال ۱۳۹۴ با شدتی بیشتر نسبت به افزایش واردات جهانی رشد نموده است.

در مجموع می‌توان نتیجه گرفت واردات این کشور از ایران در سطح محدود موجود، اثر چندانی از تحریم‌ها نپذیرفته است.

وضعیت تجارت ایران و قطر طی سال‌های ۹۴-۱۳۸۴						
سال	ارزش صادرات (میلیون دلار)	ارزش واردات (میلیون دلار)	تراز تجاری (میلیون دلار)	متوسط قیمت صادرات (دلار/کیلوگرم)	متوسط قیمت واردات (دلار/کیلوگرم)	رشد (درصد)
۱۳۸۴	۸۳	۲۴	۵۹	۰.۲	۰.۵	-
۱۳۸۵	۹۰	۵۴	۳۶	۰.۳	۰.۵	۸
۱۳۸۶	۸۷	۵۷	۳۰	۰.۳	۰.۶	-۳
۱۳۸۷	۹۲	۳۰	۶۲	۰.۵	۰.۸	۶
۱۳۸۸	۶۵	۶۹	-۴	۰.۴	۰.۶	-۳۰
۱۳۸۹	۷۳	۱۷	۵۶	۰.۱	۰.۷	۱۳
۱۳۹۰	۷۷	۷	۷۰	۰.۱	۷۰.۰	۵
۱۳۹۱	۸۵	۲۰	۶۵	۰.۱	۲۰.۰	۱۱
۱۳۹۲	۹۷	۱۸	۷۹	۰.۲	۴۵.۰	۱۳
۱۳۹۳	۷۸	۱۹	۵۹	۰.۲	۹۵.۰	-۲۰
۱۳۹۴	۱۴۷	۳	۱۴۴	۰.۱	۷.۵	۸۹

۵ کالای عمده صادراتی ایران به قطر طی سال‌های ۹۴-۱۳۸۵

سال	عمده کالای صادراتی
۱۳۸۵	اتیلن ، بنزن، لوله هاوپروفیل، فرش وسایرکف پوش های نسجی، میله های آهنی یافولادی
۱۳۸۶	اتیلن ، بنزن، لوله هاوپروفیل، فرش وسایرکف پوش های نسجی، میله های آهنی یافولادی
۱۳۸۷	آهن وفولادغیرممزوج، به اشکال ابتدا ئی، لوله هاوپروفیل ، بنزن، فرش وسایرکف پوش های نسجی، سیمان کلینکر
۱۳۸۸	آهن وفولادغیرممزوج، به اشکال ابتدا ئی، لوله هاوپروفیل ، بنزن، فرش وسایرکف پوش های نسجی، سیمان کلینکر
۱۳۸۹	فرش وسایرکف پوش های نسجی، سیمان سفید، لوله هاوپروفیل ، سیمان سفید، صفحه ، ورق ، لوحه ، چهارگوش واشیاء همانند ، تزیین نشدهاز گچ
۱۳۹۰	فرش وسایرکف پوش های نسجی، سیمان کلینکر، لوله هاوپروفیل ، محصولات از آهن یافولادغیر ممزوج تخت، گریس
۱۳۹۱	فرش وسایرکف پوش های نسجی، سیمان سفید، لوله هاوپروفیل ، محصولات از آهن یافولادغیر ممزوج تخت، گریس
۱۳۹۲	لوله از آهن یافولاد، فرش وسایرکف پوش های نسجی، لوله هاوپروفیل ، محصولات از آهن یافولادغیر ممزوج تخت ، سیمان سفید
۱۳۹۳	کف پوش ها بجز گبه ، محصولات از آهن یافولادغیر ممزوج تخت ، سیمان سفید ، سنگ گچ
۱۳۹۴	سیمان کلینکر، حیوانات زنده از نوع گوسفند ، محصولات از آهن یافولادغیر ممزوج ، گوسفند مولد نژاد خالص، کف پوش ها بجز گبه

۱۵. بررسی روند ده ساله تجارت ایران - کویت (بازه زمانی ۹۴-۱۳۸۴)

پس از تجربه دو بار کاهش شدید صادرات به کویت در سال های ۱۳۸۷ تا ۱۳۹۱، ارزش صادرات و واردات بسیار نزدیک به هم و حدود ۱۰۰ میلیون دلار بوده است.

تنها در سال های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۲ تراز تجاری منفی بوده و در دیگر سال ها صادرات فراتر از واردات بوده است. در سال های ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴ نیز شاهد افزایش قابل توجه صادرات توأم با کاهش شدید واردات هستیم.

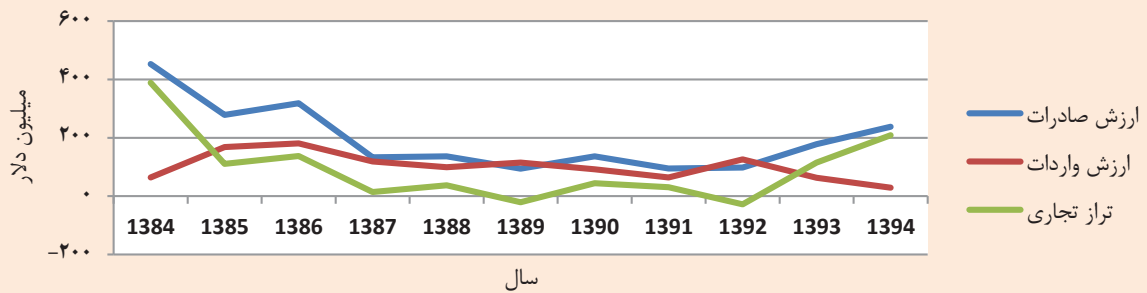
متاسفانه در رابطه با کشور کویت نیز تفاوت فاحش میان متوسط قیمت صادرات و واردات مشهود است به طوری که از سال ۱۳۸۶ به بعد متوسط قیمت واردات در کمترین حد خود ۲ دلار در سال ۱۳۹۲ و در بیشترین حد خود ۶ دلار در سال های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۳ بوده در حالی که متوسط قیمت صادرات ۰,۳ دلار در سال های ابتدایی پس از طی روندی نزولی به ۰,۱ دلار در سال های پایانی رسیده است.

مقایسه روند واردات کویت از کل جهان و از ایران در سال های گذشته، نشانگر کاهش شدید صادرات ایران به این کشور تا سال ۱۳۸۹ برخلاف جهت روند واردات این کشور از جهان و احیای مجدد جریان واردات از ایران از سال ۱۳۹۲ می باشد.

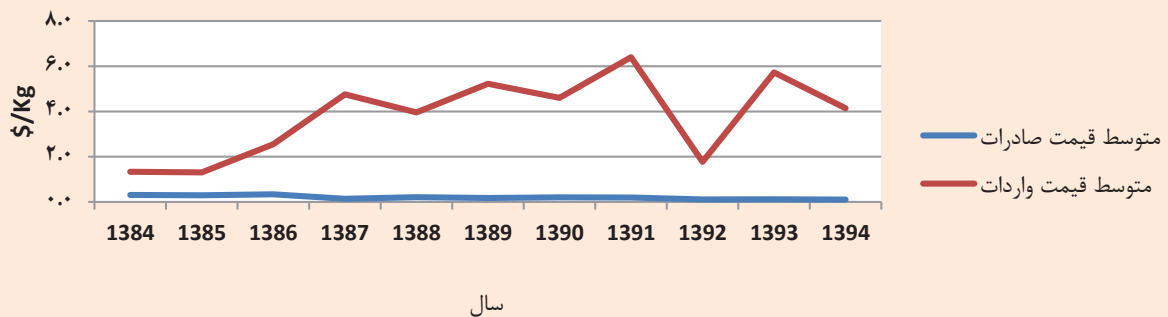
وضعیت تجارت ایران و کویت طی سال‌های ۹۴-۱۳۸۴

سال	ارزش صادرات (میلیون دلار)	ارزش واردات (میلیون دلار)	تراز تجاری (میلیون دلار)	متوسط قیمت صادرات (دلار/کیلوگرم)	متوسط قیمت واردات (دلار/کیلوگرم)	رشد (درصد)
۱۳۸۴	۴۵۳	۶۴	۳۸۹	۰.۳	۱	-
۱۳۸۵	۲۷۸	۱۶۸	۱۱۰	۰.۳	۱	-۳۸
۱۳۸۶	۳۱۸	۱۸۱	۱۳۷	۰.۳	۳	۱۴
۱۳۸۷	۱۳۳	۱۱۹	۱۴	۰.۱	۵	-۵۸
۱۳۸۸	۱۳۶	۹۹	۳۷	۰.۲	۴	۲
۱۳۸۹	۹۴	۱۱۵	-۲۱	۰.۲	۵	-۳۱
۱۳۹۰	۱۳۶	۹۲	۴۴	۰.۲	۵	۴۴
۱۳۹۱	۹۵	۶۴	۳۱	۰.۲	۶	-۳۰
۱۳۹۲	۹۸	۱۲۶	-۲۸	۰.۱	۲	۳
۱۳۹۳	۱۷۸	۶۳	۱۱۵	۰.۱	۶	۸۱
۱۳۹۴	۲۳۸	۲۹	۲۰۹	۰.۱	۴	۳۴

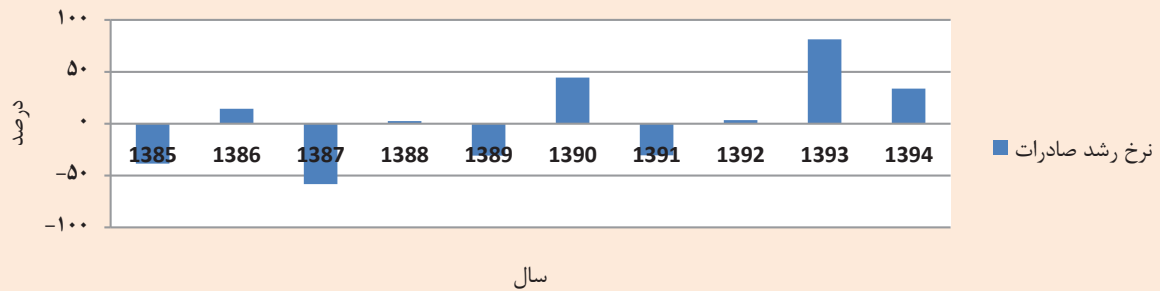
وضعیت تجارت ایران با کشور کویت در طول یک دهه گذشته

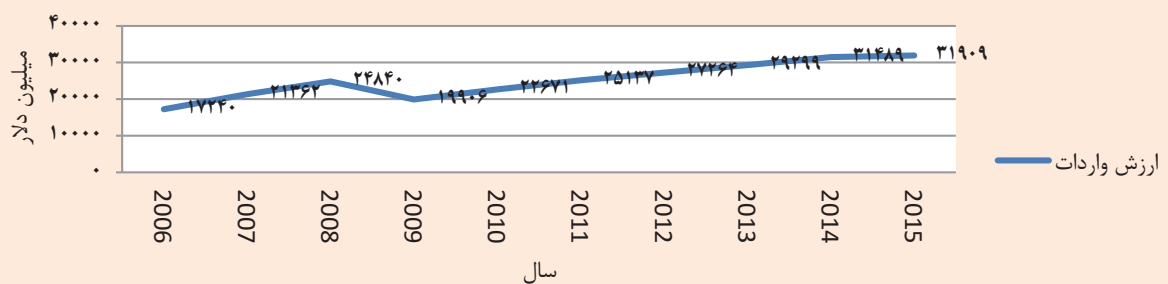
متوسط قیمت صادرات به / و واردات از کویت

نرخ رشد سالیانه صادرات ایران به کشور کویت

ارزش واردات کویت از جهان طی سال های ۱۵-۲۰۰۵

۵ کالای عمده صادراتی ایران به کویت طی سال‌های ۹۴-۱۳۸۵

سال	عمده کالای صادراتی
۱۳۸۵	شمش از آهن و فولاد غیر ممزوج، سنگ مرمر، تراورتن، رخام، آهن و فولاد غیر ممزوج به اشکال ابتدائی، محصولات از آهن یا فولاد غیر ممزوج، فرش و سایر کف پوش های نسجی
۱۳۸۶	آهن و فولاد غیر ممزوج به اشکال ابتدائی، وسایل نقلیه حمل و نقل کالا، باموتور بیستونی جرقه ای - احتراقی، شمش از آهن و فولاد غیر ممزوج، فرش و سایر کف پوش های نسجی، کاتود و قطعات کاتودا زمس تصفیه شده.
۱۳۸۷	فرش و سایر کف پوش های نسجی، کاتود و قطعات کاتودا زمس تصفیه شده، پسته، حلوا ماهیان، سنگ مرمر، تراورتن، رخام
۱۳۸۸	شمش از آهن و فولاد غیر ممزوج، فرش و سایر کف پوش های نسجی، کاتود و قطعات کاتودا زمس تصفیه شده، پسته، سیمان کلینکر
۱۳۸۹	فرش و سایر کف پوش های نسجی، حلوا ماهیان، سیمان سفید پرتلند، محصولات از آهن یا فولاد غیر ممزوج، گچ بنایی
۱۳۹۰	فرش و سایر کف پوش های نسجی، حلوا ماهیان، سیمان کلینکر، محصولات از آهن یا فولاد غیر ممزوج، میگو
۱۳۹۱	فرش و سایر کف پوش های نسجی، حلوا ماهیان، سیمان کلینکر، محصولات از آهن یا فولاد غیر ممزوج، انواع پسته خندان
۱۳۹۲	سیمان های پودر نشده موسوم به کلینکر، محصولات آهنی اسفنجی، محصولات از آهن یا فولاد غیر ممزوج، سیمانهای هیدرولیک، فرش و سایر کف پوش های نسجی
۱۳۹۳	سیمان کلینکر، سایر سیمان سفید پرتلند، میله های آهنی یا فولادی، مغز پسته تازه یا خشک، حلوا ماهیان
۱۳۹۴	سایر حیوانات زنده از نوع گوسفند، گوسفند مولد نژاد خالص، سیمان سفید پرتلند، سیمان کلینکر، مواد دلباتی تفاله های نباتی

جمع بندی

بررسی اجمالی روند تجارت با ۱۵ کشور همسایه نشانگر موارد زیر می باشد:

۱- بررسی روند تجارت ایران با ۱۵ کشور همسایه نشانگر **روند صعودی صادرات** کشورمان

در کل دوره ده ساله گذشته بجز سال ۱۳۹۲ می باشد.

۲- در حالی که تا سال ۱۳۹۰ تراز تجاری کشورمان در تجارت با همسایگان منفی بوده اما از

این سال به بعد تداوم رشد صادرات توأم با کاهش مداوم واردات از این کشورها منجر

به **مثبت شدن تراز تجاری** شده است.

۳- در مجموع در حال حاضر **تراز تجاری** ایران در تجارت با **۱۱** کشور آذربایجان، افغانستان،

ارمنستان، پاکستان، ترکمنستان، عراق، عمان، عربستان، قزاقستان، قطر و کویت **مثبت**

می باشد به عبارت دیگر صادرات ایران به این کشورها فراتر از واردات از این کشورها

می باشد.

۴- در رابطه با **۵** کشور افغانستان، عراق، عمان، قطر و کویت **علاوه بر مثبت بودن تراز تجاری**

روند صادرات نیز صعودی می باشد.

۵- تنها با یک کشور (امارات متحده عربی) **علیرغم منفی بودن تراز تجاری**، روند صادرات

صعودی می باشد.

۶- در رابطه با **سه کشور بحرین، روسیه و ترکیه**، ضمن **منفی بودن تراز تجاری**، روند صادرات

نیز نزولی بوده و **قدر مطلق تراز تجاری** در حال افزایش است.

۷- در زمینه شاخص متوسط قیمت صادرات و واردات تنها در مورد ۵ کشور آذربایجان،

بحرین، ترکمنستان، روسیه و قزاقستان متوسط قیمت صادرات در سال ۱۳۹۴ برابر یا

بیش از متوسط قیمت واردات می باشد.

۸- یکی از نکات قابل توجه در تجارت ایران با کشورهای همسایه همزمانی افزایش ارزش

صادرات با کاهش متوسط قیمت صادرات می باشد که نشانگر حرکت به سوی صادرات

محصولات با ارزش افزوده و فناوری پایین و خام فروشی می باشد.

۹- واردات سه کشور عراق، افغانستان و عمان از ایران در سال های اخیر علیرغم کاهش

واردات این کشورها از کل جهان، روندی صعودی را تجربه کرده که نشانگر استحکام

بالای روابط تجاری کشورمان با این کشورهاست (به عبارتی دیگر در شرایط بحرانی،

کشور ما جایگزین دیگر شرکا شده است)

۱۰- در مورد ۱۰ کشور آذربایجان، امارات متحده عربی، ارمنستان، پاکستان، ترکیه،

ترکمنستان، قطر، قزاقستان، روسیه و کویت، در سال های اخیر کاهش یا افزایش واردات

از ایران هم جهت با کاهش و افزایش واردات از کل جهان بوده است.

۱۱- ارزش واردات از ایران در خلاف جهت ارزش واردات از کل جهان برای دو کشور عربستان

و بحرین در سال های اخیر رو به کاهش بوده است.